

Kirkkosanomat

14/20 ♦ 12.9.2012 www.tampereenkirkkosanomat.fi

REILUSTI KRISTITTY

Kaisa Häkkinen

Rippikoulupolusta jäi hyvä mieli

Eeva-Maria Inkinen luotsasi Isosaarenleiriläisiä Aleksanterin kirkossa.

➤ SIVU 4

Tuomas Koskialho

Virolaisille opetetaan kristinuskon alkeita

Kirkkoherra Jaan Tammsalua surettää, että hengelliset ja henkiset asiat ovat miltei unohtuneet virolaisten nopeassa elämäntyyliässä.

➤ SIVU 8

Tuomas Koskialho

Hengellinen kiertolainen saa voimaa lähetyskäsystä

Olavi Hirviniemi ei halua pitää uskoa vakan alla. Gospel-rekka ja bändi ovat kiertäneet kesän aikana ympäri Suomea.

➤ SIVU 9

Kulttuuri kantaa – ystävyys antaa ➤ SIVUT 6-7

Tuomas Koskialho

Irina Pukari tuntee olevansa tamperelainen. Kotoutumista ovat auttaneet uskonnon ja kielen ohella ystävät sekä kaupungin luova ilmapiiri.

Töitä nuorille

NUORILLE TYÖN LÖYTYMINEN on erityisen hankalaa. Sanotaan, että ensimmäisen työpaikan saa vain suhteilla, ja siinä saattaa olla vinha perä.

Nuoret haluavat päästä käsiksi oman elämän alkuun. Kun kesä taittui syksyyn, myös tänne seurakuntien viestintään tuli muutama kysely työhön pääsystä.

Palkkakaan ei näytä olevan se tärkein asia, vaan itse työ ja työtodistus, jota näyttää taas seuraavalle työnantajalle.

Siksi on surullista, että joudumme sanomaan ei. Kuinka monta "eitä" nuori jaksaa ennen kuin hän masentuu ja lakkaa yrittämästä? Näyttää myös siltä, että muutamissa oppilaitoksissa koulutetaan ammattiin, joka alkaa olla ajastaan jäljessä.

Maan hallitus kertoi aloittavansa kokeilun, jonka tarkoituksena on parantaa pienten ja keski suurten yritysten mahdollisuuksia ottaa nuoria oppisopimukseen. Monissa Euroopan maissa oppisopimuksella on pitkät perinteet. Saksassa yli puolet 16–18 -vuotiaista saa sen avulla koulutuksen ja mahdollisesti työpaikan. (HS.3.9.2012)

Suomessa on erilainen koulutusjärjestelmä. Hallitus kaavaillee kuitenkin jo ensi vuodeksi oppisopimuskoulutuksen laajentamista. Porkkanana työnantajille tarjotaan reilua rahallista korotusta. Oppisopimuksen saa perusasteen päättävä alle 17-vuotias nuori. Kokeiluun varattu määräraha riittää kuitenkin vain viidensadan nuoren palkkaukseen.

Oppikoulutuksessa on vielä monia kysymyksiä, mutta tarkoitus on, että oppisopimus astuu voimaan jo ensi vuonna. Tähän virkamiehiä patistaa nuorten yhteiskuntatakuu, joka tulee voimaan ensi vuonna. Se takaa kaikille alle-25-vuotiaille työttömille ja alle 30-vuotiaille vastavalmistuneille työn tai opiskelupaikan.

Usko hukassa?

HILJAKKAIN TAMPEREELLA VIERAILLUT Tallinnan lääninrovasti **Jaan Tammsalu** puhuu kirkostaan jopa lähetyskenttänä. Tähän on syynä sekä pitkä neuvostovallan aika että 1991 alkanut itenäisyys.

Neuvostovallan aika oli niin pitkä, että sen aikana syntyi sukupolvია, joilla ei ollut juuri mitään tietoa kristinuskosta. Varmasti oli ihmisiä, jotka pitivät pieniä seuroja kodeissa ja rukoilivat yhdessä. Mutta mitä pidemmälle aika kului, sitä vähemmän kristinuskosta tiedettiin.

Jaan Tammsalu on todella huolissaan Viron hengellisestä tilanteesta. Hän kiittää niitä vanhoja mummoja, jotka pitivät kristillistä uskoa hengissä.

Suurin osa virolaisista on kuitenkin erkaantunut hengellisestä elämästä niin, että heidän tietämyksensä kristinuskosta on olematon. Tässä tilanteessa on vaikeaa aloittaa kaikkea alusta.

Viron taloudellinen nousu on ollut nopeaa. Tähän nousuun eivät kaikki ole päässeet mukaan. Sadattuhannet elävät edelleen kurjissa oloissa ja tarvitsevat jatkuvasti apua.

Jaan Tammsalu ei kuitenkaan ole kirkkonsa suhteen toivoton. Kun taloudellinen nousuhumala laantuu, myös hengelliset arvot nousevat esille.

Marja Rautanen

Hannu Jukola

Jeesus rakastaa syntistä ihmistä

Kirkkosanomissa oli 28.3. kaksi artikkelia liittyen homoseksuaalisuuteen ja homorakkauteen. Kirjoitukset oli otsikoitu: Jumala rakastaa Rikua ja Jeesus ei kiellä homorakkautta.

On varmasti totta, että Jeesus rakastaa homoseksuaalia ihmistä ja heteroseksuaalia ihmistä, mutta hän ei rakasta homoseksuaalisen ihmisen syntiä eikä heteroseksuaalisen ihmisen syntiä.

Tutkija **Ville Vuolanto** toteaa, että Jeesus ei puhu Uudessa testamentissa homoseksuaalisuudesta mitään. Tästä vedetään otsikkoon johtopäätös, että Jeesus ei kiellä homorakkautta. Hän ei myöskään kehota siihen. Apostoli Paavali suhtautuu homoseksuaalisuuteen kielteisesti.

On myös aika uskallettua väittää, että apostoli Paavali – Roo-man kansalaisena – ei olisi tiennyt tai ymmärtänyt, että helleenisessä kulttuurissa ylhäisillä miehillä oli nuorukaisia oppilainaan ja rakastajinaan.

Vuolanto tuo esille myös agape-rakkauden, joka antiikin maailmassa yhdistettiin kunnioittavaan kiintymykseen ja kumppanuuteen. On kuitenkin hyvä pohtia kristillisen ihmiskäsityksen kannalta, on-

ko ihmisten välisessä rakkaudessa todella kysymys agapesta vai kenties eros- tai filia-rakkaudesta. Ihmisten väliseen kanssakäymiseen ja toimintaan on sekoittunut syntiinlankeemuksen seurauksena myös concupiscentia (itseks himo, Jumalan vastainen taipumus), joka vaikuttaa myös kaikkien armahdettujen kristittyjen elämässä.

Evangelis-luterilaisen kirkon tunnustuskirjoihin kuuluvassa Apologiassa todetaan, että tuo itsekäs tai paha himo ei ole ainoastaan ruumiillisten ominaisuuksien turmeltumista "vaan myös korkeampien kykyjen kieroutumista siihen, mikä on lihallista".

Tuomiorovasti **Olli Hallikainen** uskoo (28.3.), että Jeesus olisi saarnannut myös Sateenkaarimessussa, jos sellainen olisi hänen aikanaan ollut.

Tätä emme voi tietää. Ja vielä vähemmän voimme tietää, mitä hän olisi Sateenkaarimessussa sanonut. On mielestäni parempi perustaa asioita siihen, mitä tiedetään kuin siihen, mitä emme tiedä.

Sen sijaan sen voimme tietää, että ainakin avioliittoa Jeesus piti miehen ja naisen välisenä liittona ja perusti sanansa Jumalan luomisjärjestykseen (Matt.19:4–6).

Martti Tuure
pastori
Tampere

Tommas Koskialho

Kirjoita yleisönosastoon! Mielipide saa olla enintään 1200 merkkiä ilman välilyöntejä tai vajaa puoli liuskaa. Kirjoittaja voi käyttää nimenimkkiä, mutta nimi ja yhteystiedot tulee mainita. Ne jäävät vain toimituksen tietoon. Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse: tampereenkirkkosanomat@evl.fi tai osoitteeseen Tampereen Kirkkosanomat, toimitus, PL 226, 33101 Tampere.

Sanottua

➤ Kristittyjen kutsumuksena on olla kristuksia toisille. Sitä Kristuksen seuraaminen merkitsee: antaa anteeksi ja palvella muita.

Pastori, kirjailija **Jaakko Heinimäki**
Esse 21.8.

➤ Vapaaehtoisia innostaa, jos heitä pyydetään mukaan jonkin taitonsa tai ominaisuutensa takia ja he saavat kokea itsensä tärkeiksi. Ihmiset tekevät melkein mitä vain, jos heitä vähän kehuaan. Myönteisyyden voima on huikea! On surullista, että tämä potentiaali hukataan usein. Antaisimme enemmän panostamme kirkolle, jos tuntuisi, että se kaipaa meitä aidosti. Nyt seurakunnat profiloituvat usein etäisinä ja omatoimisesti pyörivinä yhteisöinä, jotka pärjäävät työntekijöidensä varassa.

Professori **Anne Birgitta Pessi**
Sana 30.8.12

➤ Jumalanpalveluksen tila ei ole niin synkkä kuin aina välillä annetaan ymmärtää. On rohkaisevia esimerkkejä. Siellä missä jumalanpalvelusta on kehitetty työyhteisön asiana ja maallikot on otettu mukaan, se on alkanut kukoistaa.

Kirkon jumalanpalvelus ja yhteiskunta-yksikön johtaja **Mika Mäntyranta**
www.kotimaa24.fi 29.8.

➤ Ehkä tärkeintä kummina olosa on läheisyys. Se, että saa rakastaa kummilastaan niin paljon kuin jaksaa. Häneltä ei voi eikä saa vaatia vastarakkautta. Tietenkin toivoa voi.

13 lapsen kummitäti
Irja Liisa Suonpää
Vantaan Lauri 30.8.

➤ Mielestäni koko elämä on pyhiinvaellusta. Meillä on tietty lähtöpiste ja päämäärä ja matkalla

Homokeskustelusta

Mielestäni joidenkin seurakuntalaisten kielteinen suhtautuminen homoseksuaalisiin suhteisiin karkottaa ihmisiä luterilaisen kirkon jäsenyydestä. Onneksi on Tulkaa kaikki-liike.

Rikoslain 11. luvun 9.pykälässä kielletään syrjintä muun muassa rodun, kansallisen tai etnisen alkuperän, ihonvärin, kielen, sukupuolen, iän, perhesuhteiden, sukupuolisen suuntautumisen, terveydentilan ja uskonnollisen tai yhteiskunnallisen mielipiteen sekä poliittisen tai ammatillisen toiminnan perusteella.

Lasse Pihlajamäki
yo, Harjun seurakunnan jäsen

Keskustelua

Raamatun sana on todella Kristus. Onko homoilla oikeus uskoa Jumalaan? Todellakin on ja oikeus myös uskoa Jumalan sanaa ja opetusta. Ja ottaa vastaan syntien anteeksianto, kuten me muutkin syntiset.

Saamme tehdä jokainen parannusta ja tunnustaa syntimme, jotka ovat Jumalan sanan vastaisia. Jumala Jeesuksen kautta pelastaa homot niin kuin muutkin syntiset ja vapauttaa Sanan vastaisista taipumuksista iloon ja rauhaan. Raamattu neuvoo edelleen meitä nykyajaksakin. Pysytään Sanassa, eikä oman tahdon teillä.

Rukoillaan yhdessä

Päivien lyhetessä

Syksy saapuu, luonto hiljenee. Taivas tummuu aikaisemmin, jotta yötaivaan tähdet voisivat tarjota satumaisen loistonsa meidän nähtäväksemme.

Syksyllä ihmissielu ja -henki kokevat ylösnousemuksen, joka huipentuu jouluna.

Juhani Vuorinen

Taitava johtaja osaa rohkaista toisia, huomaa ihmisten erilaiset lahjat ja ohjaa heidät omalle kotoisalle paikalleen, arvioivat Lauri Myllylä ja Outi Stüber.

Tuomas Koskelho

Johtajaksi kasvaminen vaatii asennetta ja epäonnistumisia

Partiossa opitaan teke-mällä. Silloin on myös lupa epäonnistua, sillä se kasvattaa usein eniten, sanoo koulutussih-teeri **Heli Lehtomäki** Hämeen Par-tiopiiristä.

– Nuorelta johtajalta vaaditaan esimerkillisyyttä, päämäärätietoi-suutta ja yhteistyökykyä, myös so-siaalisia taitoja ja ennen kaikkea avointa ja toimeliasta asennetta.

Alkuun pääsee, kun tuntee itsensä ja kykynsä. Kasvaminen läh-tee halusta kasvaa johtajaksi. Asen-netta tuetaan koulutuksella.

– Johtajaksi kasvaminen vaatii turvallisen ja luotettavan lähijoh-tajan tukea. Oppiminen ja kasva-minen vaativat myös rehellistä, rei-lua ja kannustavaa palautetta. Taas tarvitaan aikuista avuksi.

Kenestä tahansa ei partiossa-kaan tule johtajaa – eivätkä kaikki siihen rooliin edes halua.

– Aikuisen kanssa yhdessä mie-

titään, tuleeko partiolaisesta johta-ja vai ei. Se on haastava kysymys. Johtamiskyvyt tulevat kyllä esiin toiminnan kautta.

Asiantuntemus korostuu

– Mielestäni omasta alasta pitää olla vahva tuntemus, jotta ihmisiä pystyy johtamaan, motivoimaan ja ansaitsemaan alaisten kunnioituk-sen, kertoo 32-vuotias **Satu Koske-la** JPS Koskela Oy:stä Ikaalisista.

Pirkanmaan Vuoden Nuori Yrittäjä on johtanut yritystä kol-misen vuotta.

Koskelan mielestä johtajuutta ei voi kokonaan oppia. Sen sijaan johtajana voi ja pitääkin kehittyä. Nuoren johtajan tulee olla kun-nianhimoinen, itsevarma, jämäk-kä ja luotettava.

– Kun on hankkinut kunnan kokemuksen alasta sekä kehittänyt johtamistaitojaan, on hyvällä alul-la valitsemallaan tiellä.

Tampereen NNKY:n gospel-lii-kuntaa koordinoiva **Asta Lehti-mäki** kertoo johtajuuden olevan jo olennainen osa työtä.

– Johtajia on toki monenlaisia, ja kaikilla omanlainen tiensä. Minus-ta johtajuus vaatii nuoressa ihmises-sä vahvaa sisäistä tarvetta päästä to-teuttamaan näkyään tai korjaamaan havaitsemaansa epäkohtaa.

Lehtimäki uskoo, että johtajuus vaatii sitkeyttä, intohimoa, luotta-musta Jumalaan sekä uskaltautu-mista epämukavuusalueelle.

– Seurakuntien Uusi Verso -toi-minta tarjoaa laadukkaita johta-juuskursseja. Tämän lisäksi johta-juutta voi harjoitella toteuttamalla seurakunnassaan esimerkiksi tai-detapahtuman tai kutsumalla ko-ko lähialueen asukaskunnan avoi-meen syysgrilli-iltaan tutustumaan toisiinsa ja seurakuntalaisiin.

Asta Kettunen

Nuori johtaja palvelee läheistään

Johtajuus on ollut seurakunnis-sa jossain määrin vaikea aihe, vaikka pohjimmitaan se on toisen ymmärtämistä ja uusien ajatusten kasvattamista. Nuoret johtajat -koulutuksella on ha-luttu kiinnittää huomiota hyvään johtajuuteen ja lisätä johtajien mää-rää vapaaehtoistyössä.

– Halusin kehittää johtamistai-tojani sekä oppia uutta. Tahdoin saada johtajuuteen liittyvistä asi-oista eväitä elämäni sekä työ-s-tää omaa persoonaani, **Outi Stü-ber** ja **Lauri Myllylä** listaavat syi-tä sille, miksi he osallistuivat kou-lutukseen.

He ovat yhtä mieltä siitä, että johtajuus on ennen kaikkea palve-lemista. Johtaja ei ole mikään val-lanpitäjä, eikä hän saa unohtaa

paikkaansa toisen ihmisen tukena.

– Hyvälle johtajalle ei tuota vai-keuksia asettua toisen ihmisen ase-maan, Myllylä tiivistää.

– Ihmissuhdetaidot, itsetunte-mus ja luonteen tasapaino ovat joh-tajalta vaadittavia ominaisuuksia. Lisäksi hänellä tulee olla visio siitä, mihin pyritään ja uskoa oman asi-an suhteen. Niitä hän vie eteenpäin myös muille, Stüber pohtii.

Omaan johtajuuteensa hän on saanut ymmärrystä Nuoret johta-jat -koulutuksen lisäksi GLS-se-minaarista, johon hän aikoo osal-listua jo neljättä kertaa. Johtajuut-taan hän kehittää lisäksi keskus-te-luissa, lukemalla ja harjoittelemal-la esimerkiksi seurakunnan vapaa-ehtoistoiminnassa.

– Kuunteleminen on tärkein

keino, jolla pyrin hyvään johtajuu-teen. Ohjaamisen ja visioinnin li-säksi on tärkeää viedä muiden aja-tuksia eteenpäin, Myllylä sanoo.

Hyvään johtamiseen kuuluu myös johtajuuden kasvattaminen muissa. Johtajien lisääminen tuo aloitekykyä kirkkoonkin.

Mari Tiensuu

Kurssi tukee kehittymisessä

Johtamisen ja vaikuttamisen kurssit on suunnattu niille, jotka haluavat kehittää itseään ja vai-kuttaa. Jo kuudes kurssi alkaa 24. syyskuuta kello 18 Seurakun-tien talossa ja kestää kevääseen.

– Kurssit ovat jo kantaneet he-del-mää. Aika moni Uuden Verson ja kristillisten opiskelijayhteisöjen vetäjistä on jo käynyt läpi tämän koulutuksen, kertoo Nuoret vai-kuttajat -projektityöntekijä **Salla Kuisma**.

– Johtajuus lähtee ruohonjuuri-tasolta. Vaikutamme joka tapauk-sessa ympärillämme oleviin ihm-iisiin, joten miksi emme pyrkisi ke-hittämään sitä.

Lisätietoja: uusiverso.fi/valmennus

Iso Numero -lehti myös Tampereelle

Tampereen seurakuntien asunnottomien päiväkeskus Musta Lammassa aloittaa Iso Nu-mero -lehden koordinoinnin Tampereella.

Iso Numero on kulttuurileh-ti, joka on tehty yhteiskunnas-sa osattomaksi jääneiden tuke-miseksi. Lehden jakajat maksa-vat lehdestä euron ja myyvät sen eteenpäin neljällä eurolla. Voiton myyjä saa pitää itse.

Lehteä voi ostaa jaettavaksi kuka tahansa vähävarainen, joka kaipaa lisätuloja, kertoo Tampe-reen seurakuntien johtava diako-ni **Marko Ajanki**.

– Iso Numero -lehti antaa esi-merkiksi asunnottomille mah-dollisuuden tienata rahaa kerjää-misen sijaan. Lehteä saa myytä-väksi kerrallaan enintään 20 kap-paletta ja viikossa 50 kappaletta. Määrät on laskettu niin, etteivät saadut tulot vaikuta esimerkiksi toimeentulotukeen.

Lehteä aletaan jakaa syys-kuussa. Virallisen lehdenmyy-jän tunnistaa keltaisesta myyjä-tunnuksesta, johon on merkitty myyjän numero.

Yksi tulevista lehdenjakajista on Mustan Lampaan asiakas **Ta-pio Männistö**, jolle lehti tuo toi-vottavasti tarvittavia lisätuloja muuten niukkaan talouteen.

– Enhän minä nyt mikään ammattimyyjä ole, mutta lähden yrittämään, jos vaikka osaisinkin. Sittenhän sen näkee, kuinka käy.

– Ja kivahan tätä on myydä, kun lehti on hyvä ja täynnä asiaa, Männistö sanoo selätessään uu-nituoretta painosta.

Lehden sisältö on saatu va-paaehtoistyönä Kulttuuri-, mieli-pide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n jäsenlehdiltä sekä vapaaeh-toistyötä tekevilta freelance-toi-mittajilta, -kuvaajilta ja -kuvitta-jilta. Lehti rahoitetaan ilmoitus-myyntillä ja apurahoilla. Lehteä on myynnissä niin kauan kuin si-tä riittää. Painos on 12 000 kap-paletta. Lehden kolmas painos il-mestyy joulukuussa.

Eva Wäljas

Lehteä voi hakea myyntiin Mustasta Lampaasta, osoitteesta Pellavateh-taankatu 17 G, ma–to klo 7.30–13 ja pe klo 7.30–11.30. Tiedustelut: p. (03) 891 841.

Hannu Lukio

Mustan Lampaan asiakas Tapio Männistö aikoo ryhtyä myymään Iso Nume-ro -lehteä.

Herätys!

Mitä piispa merkitsee Angolan kirkolle?

Angolan evankelis-luterilaisen kirkon IELA:n ensimmäinen piispa vihittiin tehtäväänsä elokuussa Ondjivassa, jonne ensimmäiset lähetystyöntekijät saapuivat 1800-luvun loppupuolella.

Uusi piispa **Tomás Ndawanapo** on aiemmin työskennellyt pappina ja kirkon presidenttinä. Viikimistilaisuudessa oli mu-kana Suomen Lähetysseuran Angolan-työntekijä, **Helena Soi-ninen**, joka on virkavapaalla Tampereen tuomiokirkkoseura-kunnan diakonin virasta.

Mitä piispan valitseminen merkitsee Angolan kirkolle?

– Namibian luterilainen kirkko on IELA:n ”äitikirkko”, ja siel-läkin on piispa kirkon johdossa. Mallia on otettu muissakin asioissa. Angolan kirkossa piispaa arvostetaan enemmän kuin presidenttiä. Ehkäpä myös yhteistyötahot suhtautuvat suurem-malla arvostuksella.

Millaisia painotuksia vastavalitulla piispalla on?

– Kirkon talous on tiukka. Piispa kirjoittaa vuosisraportissaan, että ulkoa tuleva tuki ei ole ratkaisu IELA:n taloudellisiin kysy-myksiin. Sisäisten tulojen pitää kasvaa. Kirkon on työskenneltä-vä organisoituneesti, tavoitteellisesti ja kurinalaisesti.

Millaiselta Angolan kirkon tulevaisuus näyttää?

– Kirkon jäsenmäärä kasvaa, mutta taloudelliset valmiudet ei-vät kasva. Seurakunnat eivät pysty maksamaan työntekijöiden-sä palkkoja. Seurakuntia on noin 58, ja lisäksi ovat kappeliseu-rakunnat ja lähetysalueet. Pian kirkossa on jo 70 000 jäsentä! Kaikissa seurakunnissa ei ole pappia, vaan johtajana on diako-ni tai maallikko.

Mitä tehtäviä sinulla itselläsi on?

– Toimenkuvaani kuuluu opettaa ja kehittää diakoniatyötä. Toimin kirkon Diakoniaosaston neuvonantajana, joka yhdessä jäsenten ja diakoniatyöntekijöiden kanssa kartoittaa diakonia-työn tilannetta, tarpeita ja resursseja. Näen tärkeänä kuulos-tella, miten diakoniatyötekijä jaksaa työssään ja elämässään.

Kirsi Airikka

Lue lisää Helena Soinisen työstä ja Angolasta: www.tampereenkirkkosanomati.fi

Kaisa Häkkinen

Riparista jäi hyvä mieli

Harjun seurakunnan rippikoululeirille osallistunut **Rosa Ortiz** kertoi:

– Meillä oli kiva yhteisö. Sain paljon kavereita.

– Kun lähdimme leiriltä, tunnelmat olivat hieman haikeat. Lähdimme kuitenkin kotiin hyvillä mielin.

Konfirmaatio kesti kaksi tuntia ja meni hyvin.

Joonas Kõngäs ja Rosa Ortiz olivat rippikoulupolun päässä heinäkuussa. Kokemus oli hyvä.

– Oli kiva päästä ripille.

Rosan rippijuhlissa oli kymmeniä vieraita. Tuossa vaiheessa hän mietti tosissaan osallistumista syksyllä alkavaan isoskoulutukseen. Myöhemmin hän kuitenkin päätti, ettei lähde mukaan.

Joonas Kõngäs ei tätä juttua tehtäessä ollut vielä varma isoseks lähtemisestä, mutta se oli kylä mielessä.

– Se vaikutti ihan kiinnostavalta.

Elisa af Hällström

Isostoiminta kantaa

Isoskoulutukset alkavat Tampereen seurakunnissa syyskuussa hieman eri aikoihin, ja joka seurakunnalla on toiminnassa omat kuvionsa, kertoo rippikoulupastori **Jari Pulkkinen**.

Yleisesti koulutuksissa opetellaan lastenleireillä ja rippikouluissa tarvittavia taitoja sekä pohditaan yhdessä uskon ja elämään liittyviä asioita.

– Isoselta vaaditaan ennen kaikkea kiinnostusta toimia tehtävässä, mitään yleistä vaatimustalista ei ole. Isosiksi tarvitaan erilaisia tehtävästä kiinnostuneita nuoria.

Koulutukseen kannattaa lähteä, vaikka olisikin vähän epävarma isoseks haluamisesta.

– Sen aikana saa uusia kavereita, oppii hyödyllisiä taitoja ja pääsee yhdessä pohtimaan elämän

suuria kysymyksiä. Lisätietoa saa seurakuntien nuorisotyönohjaajilta ja nuorisopapeilta.

Vielä ehtii Harjussa

Harjun seurakunnassa koulutuksen aloitti noin 80 viime kesän riparilaista.

– Vielä ehtii mukaan, jos aloitus jäi väliin. Harjun nuoret eli HaNut ovat tunnetusti innokasta porukkaa ja hyviä tyyppejä, pastori **Pasi Hakkarainen** innostaa.

Isoskoulutuksessa opetellaan ryhmänjohtajan perustaitoja.

– Näistä tärkeimpiä lienevät raamisryhmän vetäminen, ohjelma- ja leikkituokioiden ohjaaminen, iltaohjelmien valmistelu ja toteutus.

Polulla on omaehtoisia käyntejä messussa ja nuortenillassa. Lisäksi

syvennetään riparilla opittuja kristinuskon perusasioita ja harjoitellaan hartauden pitämistä.

Harjussa koulutusta on joka toinen viikko parillisten viikkojen keskiviikkoisin ja parittomien viikkojen tiistaisin.

– Koulutus kestää huhtikuun lopulle ja sisältää kaksi viikonloppun mittaista leiriä, joissa on perinteisesti hyvä meininki, Hakkarainen kertoo.

– Isoseks voi ryhtyä, kun on käynyt riparin ja konfirmoitu ja on innokasta mieltä lähteä mukaan seurakunnan toimintaan. Mukaan voi tulla myös vaikka omasta riparista olisi kulunut vuosi tai pari.

– Kannattaa seurata facebookia Harjun Nuoret – HaNut ja nettisivuja www.harjunnuooret.net.

Asta Kettunen

Pikakysely Harjun riparilaisille

Mikä oli parasta riparissa?

- Laulaminen ja tanssiminen (30,8%)
- Ihanat isokset (30,8%)
- Mahtavat ihmiset => (15,4%)
- Saaressa hengailu (0,0%)
- Ihan kaikki!!! (23,1%)

Konfirmaatio

Rippikoulussa annettavan kasteopetuksen jälkeen kastettu tunnustautuu kristityksi ja seurakunta rukoilee uskon vahvistusta. Konfirmaatioasuna käytetään usein albaa.

Nuoret osallistuvat ensimmäistä kertaa itsenäisesti ehtoolliselle. Kummit voivat osallistua nuoren siunaamiseen. Koko seurakunta rukoilee nuoren puolesta.

Konfirmoitu kirkon jäsen saa oikeuden kummin tehtävään. Lisäksi hän saa 16 vuotta täytettyään äänestää seurakuntavaaleissa ja 18-vuotiaana asettua ehdolle vaaleihin.

Rippikoulun voi käydä myös osallistumatta konfirmaatioon. Kirkollinen avioliittoon vihkiminen ei edellytä konfirmaatiota, vaan rippikoulun käyminen riittää.

Israelin kiertomatka
alkaen 1099 €

HALUATKO NAUTTIA HISTORIASTA, KULTTUURISTA
JA AURINGOSTA?

Israelissa sijaitsee eräitä länsimaisen kulttuurin puhutuimmista ja kiinnostavimmista paikoista. Osallistu matkalle, joka tutustuttaa sinut kristilliseen historiaamme - koe Jerusalem, Galilea, Genesaretinjärvi ja Kuollutmeri. Näillä paikoilla on ollut suuri vaikutus tapoihimme, uskontoomme ja kulttuuriimme. Matka Israelin on upea yhdistelmä kulttuuria, aurinkoa, lämpöä, hyvää ruokaa sekä kiehtovan kaunista luontoa!

Matkasi alkaa osoitteessa www.goisrael.fi

Usko – yksi uusi harrastus syksyksi?

Syksy on uusien alkujen aikaa. Koululaiset pääsevät taas koulunpenkille ja koulutyönsä tehneekin tekee mieli tarttua johonkin uuteen. Itse selaan työväenopiston esittämä sivut sauhuten: Minkä uuden harrastuksen sitä aloittaisi?

Enkä ole ainoa – sisko uhkasi aloittaa espanjan opiskelun, vaikka venäjästäkin on hallussa vasta alkeet.

Hengelliseen elämään kuuluu myös harrastaminen jollakin tavalla. Tuntuu, että pitäisi käydä mes-

sussa, osallistua johonkin raamatutupiiriin ja ehkä opiskella vähän teologiaa avoimessa yliopistossa.

Edellyttääkö uskonelämän hoitaminen harrastuneisuutta? Uskon taimeahan neuvotaan kastelemaan, ettei se kuihdu kaikissa arjen tuiverruksissa. Samanhenkisten ihmisten seurassakin on helpompi uskoa – toisista saa vertaistukea taivastielläkin.

Seurakunnat tarjoavat monenlaista toimintaa ja tapoja kehittyä uskossa ja ihmisenä.

Mutta nyt tulee ilouutinen kii-reisille, uupuneille, aroille, ahdistuneille, omaishoitajille ja kotiäideille: Jumala ei edellytä uskovalta minkäänlaista harrastuneisuutta. Ainoastaan nyökkäyksen Hänen suuntaansa: Kyllä, tarvitsen Sinua. Anna minulle uskoa.

Seurakunnan toiminta on ihmistä varten, ei kristityn velvollisuus. Tulet sitten, kun jaksat, pysyt ja kun Jumala sinut johonkin johdattaa.

Ravinnoksi

KULUVAN VUODEN AIKANA tällä palstalla ihmetellään erilaisia ruokaan ja kristilliseen uskoon liittyviä ilmiöitä.

OMENA

Omenasato on syksyn parhaita asioita. Puraistu raikkaasta omenasta on iloinen asia, mutta kristillisessä perinteessä omena yhdistetään ihmiskunnan suurimpaan virheeseen. Kertomuksissa synti-lankeemuksesta omenalla on oma roolinsa.

Tosin Raamatussa hedelmän ei mainita olevan omena. Ensimmäisen Mooseksen kirjan kolmannessa luvussa puhutaan vain ”hedelmästä” – sehän on voinut olla vaikka ananas, avokado tai viikuna. Omenan Eevan käteen on todennäköi-

sesti tuonut latinankielinen raamatunkäännös. Latinassa sanalla *malum* on kaksoismerkitys: se tarkoittaa sekä omenaa että pahaa.

Kasvina omenapuu taas liittyy symboliikassa riemuakin aiheuttaviin asioihin. Puun valkoiset kukat on nähty vertauskuvana Marian neitseellisestä äitiydestä. Hedelmäpuut rönsyilevät Jeesuksen vertauksissa: ”Hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, huono puu kelvottomia hedelmiä.” (Matt.7:17)

Tulevat pyhät

16.9. Jumalan huolenpito

Niin oikeassa ja päivän evankeliumin (Matt.6:19-24) kanssa samassa linjassa on Sananlaskujen kirjan rukoilija: ”Pidä minusta kaukana vilppi ja valhe, älä anna köyhyyttä, älä rikkauttakaan. Anna ruokaa sen verran kuin tarvitsen. Jos saan kovin paljon, saatan kieltää Jumalan ja kysyä mielessäni: ”Mikä on Herra?” Jos ylen määrin köyhdyn, saatan varastaa ja vanna väärin, rikkoa Jumalani nimeä vastaan.”

23.9. Jeesus antaa elämän

Tälle sunnuntaille on annettu lempinimeksi syksyn pääsiäinen. Päivän tekstit (Joh.5:19–21) kertovatkin siitä, mitä Jeesus on ihmiskunnan puolesta tehnyt. Syntien anteeksisaaminen vapauttaa elämään ilman turhaa murhetta tulevaisuudesta. Olemme vapaampia tekemään hyvää kaikille lähimmäisillemme.

Helmi

Varoita niitä, jotka tässä maailmassa ovat rikkaita, etteivät he ylpeilisi eivätkä panisi toivoaan epävarmaan rikkauteen, vaan Jumalaan, joka antaa kaikkea runsain mitoin nautittavaksemme. Kehota heitä tekemään hyvää, keräämään rikkaudekseen hyviä tekoja ja jakamaan anteliaasti omastaan muille. Näin he kokoavat itselleen aarteen, hyvän perustuksen tulevaisuutta varten, niin että voittavat omakseen todellisen elämän.

(1.Tim.6:17–19)

Kirje isälleni

Tämä on ensimmäinen kerta yli neljääkymmeneen vuoteen kun kirjoitan sinulle. Aiemmin en ole uskaltanut sitä tehdä. Olet aina ollut oma itsesi, vahva mielipiteissäsi, mutta kuitenkin näiden vuosien aikana olet välittänyt ihmisistä, omalla tavallasi.

Kun kysyn ihmisiltä millaisia muistoja heillä on menneistä vuosista, saan monenlaisia vastauksia. Monet ovat kokeneet sinut vahvana ja hyvänä toverina. Toisten kanssa et tullut toimeen vuosien varrella. Kun kysyn tuon saman kysymyksen itseltäni, en ole aivan varma miten vastaisin.

Kun nuorena miehenä olin aktiivisesti seurakunnan nuorten toiminnassa, kysyit, menenkö taas sinne piruntorjuntaan. Tuo hieman huumorilla veistetty kommenttisi

viestitti kuitenkin omaa uskoasi, uskoa itseesi. Olit työläisperheen kasvatti ja sellaisena sinut tunnettiin. Myös minä vuosien jälkeen ymmärsin, miten ja millaiseen uskoon sinut oli kasvatettu.

Viimeksi olemme nähneet lähes kolme vuotta sitten. Silloin tapaamisemme ei ollut helppo. Olimme olleet monista asioista eri mieltä ja riidelleetkin. Olin ensimmäistä kertaa koko yhteisen historiamme aikana pahoittanut mielesi arvioimalla tekemisiäsi.

Olit sairastunut ja kävin vierailmassa luonasi sairaalassa. Ihmettelit miksi olen tullut, sillä matka oli pitkä ja pohdit pääseväsi kohta pois. Montaa sanaa emme vaihtaneet. Olit väsynyt lääkkeistä.

Viivyimme vieressäsi pitkän tovin, vaikka nukuinkin suurimman osan tapaamisesta. Muistan sana-

si: ”Tässäkö elämä nyt sitten oli-kin”. Olisin halunnut sanoa sinulle jotain hyvin merkittävää, mutta en uskaltanut.

Olet ollut nyt poissa lähes kolme vuotta. Nukuut pois seuraavana päivänä tuosta tapaamisesta. En koskaan saanut sanotuksi sinulle, että Jumala rakastaa myös sinua – sellaisenaan. Kaiken menneen ja tulevan voit jättää Hänelle.

Tiesimme kumpikin, että tapaamisemme on viimeinen. Sanat jäivät kuitenkin sanomatta. En tiedä, tapaammeko enää koskaan.

Poikasi Jaakko

Kirjoittaja on Jaakko Hautamäki, Wycliffe Raamatunkääntäjät ry:n toiminnanjohtaja

Ota onkeesi

Kirsi Aho

Arkipäivän estetiikkaa

Tampereen työväenopiston Arkipäivän estetiikkaa vaurastuvasa Suomessa -luentosarja perehdyttää yleisöä moderniin muotoiluun, arkkitehtuuriin ja taiteeseen 1900-luvun alusta 1970-luvulle.

Taide- ja kulttuurihistorioitsija, FM **Niina Lahtinen** johdattaa kuulijat jugendista Artekin kautta **Eero Aarnion** muovikalusteisiin, Villa Maireasta Kalevan kirkon kautta funkkiskerrostaloihin. Luennoilla tutustutaan suomalai-

Reima ja Raili Pietilän suunnittelema Kalevan kirkko sai aikanaan osakseen myös vastustusta kaupunkilaisilta.

sen muotoilun klassikoihin ja vahvasti kaupunkikuvaan vaikuttaneeseen arkkitehtuuriin. Samalla sivutaan aikakauden taidetta ja visuaalista kulttuuria laajemminkin.

Aloituluennolla 18. syyskuuta kuljetaan jugendista kansallisromantiikkaan. Kansallisromanttista tyyliä edustavat Suomessa muun muassa kansallismuseon rakennus Helsingissä ja Tampereen tuomiokirkko.

9. lokakuuta tarkastellaan selkeälinjaisen modernismin esiintuloa. Aiheina ovat art deco, funktionalismi ja **Alvar Aalto**. 16. lokakuuta pohditaan, miksi 1950-luvusta tuli suomalaisen muotoilun kultakausi.

6. marraskuuta keskustellaan 1960- ja 70-lukujen kiistanalaisista kirkkoista, tasapaksuista lähiöistä ja muovikalusteista. Lähiökerrostalojen vastapainoksi 60-luvulla rakennettiin myös arkkitehtuuriltaan innovatiivisia kirkkoja, jotka saivat aikanaan osakseen myös vastustusta. Esimerkkeinä ovat muun muassa Temppeliaukion kirkko Helsingissä ja Kalevan kirkko Tampereella.

Luentosarja järjestetään tiistaisin kello 18.00–19.30, Sampolan auditoriossa. Vapaa pääsy.

Luentojen sisällöstä tarkemmin: www.tampere.fi/top/kurssit_yleis.php

Konserttitarjotin

Heikki Tuori

Maailmankuulu oopperalaulaja, baritoni Tommi Hakala konsertoi Iltamusiikkia-sarjan konsertissa 22. syyskuuta Tuomiokirkossa. Hän nousi suuren yleisön tietoisuuteen vuonna 2003 voitettuaan toisena suomalaisena BBC – Singer of the World -kilpailun. Siitä lähtien hän on esiintynyt useissa oopperataloissa ympäri maailmaa, muun muassa Metropolitan-oopperassa. Konsertti on samalla Mummon Kammarin syyskauden avaus.

Kaunis ihminen -hyväntekeväisyyskonsertti su 16.9. klo 16

Ikaalisten kirkko
Juha Tapio, Nina Åström ja kls-yhtye. Mukana on myös **Ilkka Puhakka**. Tulot kohdennetaan kristilliseen vankilatyöhön Itä-Euroopan maissa.

Iltamusiikkia Tuomiokirkossa la 22.9. klo 18

Tuomiokirkko
Mummon Kammarin syyskauden avajaiset
Tommi Hakala, laulu ja **Matti Hannula**, urut. Vapaa pääsy
Konsertin jälkeen ovilla on kolehti nuorten työllistämiseksi vanhusten ulkoiluavuksi.

Kuinka kaunista on -konsertti

la 22.9. klo 18
Aleksanterin kirkko
Tenorissimo, Musiikkivieraana Viestiveljet. Ohjelma 15 €

 Liikuntarajoitteiset
 Kuulokojeet

Tunnelmia metsässä

Heikki Willamon näyttelyssä kävijä kohtaa upeita, mustavalkoisia luontokuvia. Kuvien mustavalkoisuus nostaa esiin metsän tunnelman sekä valojen ja varjojen dramatiikan.

Heikki Willamo (s. 1952) on luontokuvaukseen erikoistunut valokuvaaja, toimittaja ja vapaa kirjailija. Näyttelyn Tampereella järjestää Valokuvakeskus Nykyaika.

Willamo käsittelee metsää omien juuriensa kasvu- alustana sekä osana kulttuuriperintöä. Kuvat nostavat esiin kysymyksiä metsien merkityksestä ja luontosuhteestamme. Metsä on tärkeä suomalaiselle ja monilla tavoilla hyödynnettävä luonnonvara. Vuosi metsässä -valokuvanäyttely 23.9. saakka TR1 Taidehallin parvi, Väinö Linnan aukio 13, Finlayson. Avooina: ti-pe 9–17, la-su 11–18, ma suljettu
Liput: 5e / 1 e, perjantaisin vapaa pääsy

Töyhtötiainen on yksi Heikki Willamon näyttelyn töistä.

Musiikki on kansainvälinen, yhdistävä kieli. Voimme oppia lisää toisiltamme, sanoo Silvia Eliana Aedo Sepúlveda.

Jalkoja kahden oven välissä

Vaikka rakastaisimme nykyistä olopaikkaamme täydellä sydämellä, kannamme mukamme jotain juuristamme. Vap- riikissa 7. lokakuuta asti esillä oleva **William Lomaxin** valokuvien näyttely **Dear Maggie** tuo tämän teeman esiin.

Lomax asui Tampereella 50 vuotta, mutta korosti englantilaisuuttaan. Ehkä juuri siksi hän pystyi tarkastelemaan kotikaupunkiaan tuorein silmin.

Tampereen historia on opas- kierroksia vetävän **Irina Pukarin** lempiaine. Synnyinmaassaan Ukrainassa hän teki uran matematiikan opettajana.

– Tampere on uusi ja rakas kotikaupunkini. Haluan todistaa kaikille, että Tampere on paras Suomen kaupunki.

Pukari kehuu sekä seudun historiaa että kulttuurielämää. Edellisenä päivänä hän on luennoinut Suomen historiasta ja kulttuuriperinnöstä maahanmuuttajan silmin.

– Ihailen sellaista perinnettä, että nostetaan kirkko talkoilla pystyyn, niin kuin Pyhän Olavin kirkko.

Pukari vetää esittelykierroksia myös Tuomiokirkossa ja ortodoksisissa kirkossa. Luotien jäljet seinissä muistuttavat vaikeista ajoista. Niistä löytyy yhtymäkohtia myös Ukrainan historiaan.

Hän kertoo Kustaa III:n ideasta rakennuttaa Tampereen kauppatorille kirkot neljälle uskontokunnalle. Suunnitelma muuttui rahan puutteesta, ja kolmen kirkon paikalle tulivat apteekit.

Pukari opettaa sekä suomalaista kulttuuria ulkomaalaisille että ukrainalaista suomalaisille. Hän uskoo, että kiinnostus uuteen kotimaahan riippuu muuttajan koulutuksesta ja elämänpiiristä. Esimerkiksi venäläisillä on jo tullessaan tarve tutustua uuden maan historiaan ja tapoihin.

Olen suomalainen – Я українка? *

Pukaria ei kuusi vuotta sitten vetänyt Suomeen muu kuin tunne tänne kuulumisesta. Rakkaus juontaa lapsuudesta, sillä isä oli inkerinsuomalainen.

Perheessä luterilaisuus ja ortodoksisuus kulkivat käsi kädessä.

sä: vietettiin kahta joulua ja kahta pääsiäistä.

Suomea oli aikoinaan vaarallista puhua, ja isä unohti kielen. Luterilainen usko kuitenkin säilyi sisällä ja risti kotona.

– Isä toi työmatkoiltaan Pietarin-tuliaisiksi hienoja kuvakirjoja, ja niistä näin, miltä Suomi näyttää. Luonnon kauneus sai minut ajattelemaan: ”joskus mä vielä matkustan tuonne”.

Isä oli myös asunut Orivedellä toisen maailmansodan aikana, ja muisteli kauniita maisemia.

– Siitä minulle muodostui mielipide, että Tampere on Suomen pääkaupunki.

Muuton mahdollisti laki inkerinsuomalaisista. Isä oli lähtöä vastaan, mutta jos valita piti, hän suosittelee Tamperetta.

Päätös oli rohkea ja Suomen kansalaisuuden saaminen ison työn takana, mutta Irina Pukaria muutto ei kaduta.

– Ajattelin, että kahdessa vuodessa opin kielen ja saan vakituisen työpaikan. Mutta eihän se käy noin vain, hän nauraa.

Kielen vaikeus ja luonnon kauneus yllättivät. Myös ystävällisyys

Veriveljet koskettaa tarinallaan

Veriveljet-musikaalissa eletään 1960- ja 70-luvun Liverpoolissa, Isossa-Britanniassa. Keskiössä ovat kaksospojat, jotka erotetaan syntymässä toisistaan.

Hardt Hinkka/Tampereen Teatteri

Veriveljet-musikaalin kahta äitiä sitoo ankara vala. Köyhä äiti (Rinna Paatos vas.) myy toisen kaksosistaan lapsettomalle rikkaalle naiselle (Elina Rintala). Kertojan roolissa on tässä Jussi Selo.

Mickey varttuu yksinhuoltajan niukassa arjessa, Edward saa kasvatuksen rikkaassa ottoperheessä. Pojat kuitenkin tapaavat ja heistä tulee parhaat ystävät, veriveljet.

Suomalaiset tavat ja perinteet, juhlat joulukirkosta juhannukseen ovat tulleet tutuiksi ystävän kautta. Kansalaisuuden kunniaksi pidettiin ”ristiäiset”.

– On hyvin henkilökohtaista, miten muuttoon suhtautuu vuosien päästä. Olen ainakin 90-prosenttisesti suomalainen, mutta jokin veran juuria on Ukrainassa.

Juuret siellä, rönsyt täällä

William Lomax avioitui **Margaret Bulloughin** kanssa. Maggie ja tyttäret palasivat myöhemmin Englantiin. Isä ei seurannut perhettään, mutta vieraili usein Englannissa ja tyttäret Tampereella. Vuonna 1934 kuollut William Lomax on haudattu Kalevankankaalle.

Lomax kuvailee kirjeessään muun muassa Aleksanterin kirkkoa. Lisäksi hän kertoo hautausmaasta sekä toteaa, ettei ymmärrä kirkossa käytettävää kieltä. Kirje on kuunneltavissa ja luettavissa näyttelyssä.

20 vuotta Suomessa asunut **Silvia Eliana Aedo Sepúlveda** on pohtinut, miksi Maggie halusi palata.

– Hänellä oli varmasti kova ikävä. Silvia Aedo Sepúlveda tuli maahan 1970-luvulla monen muun chileläispakolaisen tavoin. Mukana oli kolme lasta, ja Suomessa syntyi neljäs.

Aedo Sepúlveda muistuttaa työn tärkeydestä integroitumiselle. Mies oppi työpaikan ansiosta kielenkin paljon nopeammin. Muualta tulleiden opiskelijoiden taas kannattaa olla tekemisissä suomalais-ten nuorten kanssa.

– Meillä on yhteinen maailman-kulttuuri. Arvot ja periaatteet yhdistävät enemmän kuin naaman tai hiusten väri. Ei pidä pelätä sitä, että joku toinen on erilainen.

– Jeesuskin antoi esimerkkiä, että pitää tehdä asioita, vaikka tietää sen olevan vaarallista.

Lomaxin kuviissa pitsimekko ja kalliot tuovat mieleen lapsuuden muistoja.

”Minulle *Veriveljet* on avautunut sitä kautta, että olen ajatellut sitä Kainin ja Abelin tarinana. Kyse on kateudesta”, pohtii Mickeyn roolin tekevä **Jussi-Pekka Parviainen**.

Eddien roolissa nähdään **Martti Manninen**. Molemmat Tampereen yliopiston teatterityön koulutusohjelman opiskelijat tekevät vakuuttavan roolin.

Veriveljen rinnalla tarinaa luotsaa toinen vahva pari: kaksi äitiä. Rakkaus saa heissä esiin sekä hyvyden että pahuuden. Kaksosten äidin roolissa vierailee **Rinna Paatos** ja Eddien sijaisäitinä vakuuttaa **Elina Rintala**.

”Musikaaliksi *Veriveljet* on koskettava draama, jossa käsitellään

Yksi omista lapsista palasi Chileen ”kokeilemaan, miltä tuntuu”, ja jäi. Myös tytär kokeili muuttoa, mutta palasi Suomeen.

– Pitkät juureni ovat Chilessä, mutta minulla on juuret myös täällä. Vaikka menisin takaisin, en voi sanoa, että palaisin kokonaan. Tämä on toinen kotimaani, koska lastenlapseni ovat täällä, Aedo Sepúlveda tiivistää.

Samoilla linjoilla on myös yli 20 vuotta sitten Suomeen saapunut **Johan Plomp**.

– Ulkomaalaisena tulee aina säilymään omaan kulttuuriin sidottua identiteettiä. Eri tapojen vertailu opettaa näkemään oleellimmat asiat elämässä. Mutta joihinkin asioihin ei välttämättä koskaan totu, ja silloin tuntee itsensä muukalaiseksi. Näin pitkään ulkomaanjakson jälkeen sama tunne voi kuitenkin iskeä kotimaassakin.

Musiikki ja seurakunta kulttuurin kanavoina

Vaikka kahden kulttuurin tuntemus on rikkaus, niiden elämisessä on haasteita. Erityisesti musiikki on ollut tärkeä kanava kulttuurin sisään.

– Lauloin suomeksi ennen kuin ymmärsin tekstin sanoja. Sain palvelella seurakunnassa soittamalla. Vielä nytkin kuoroharrastus antaa mahdollisuuksia kuulua ryhmään ja yhteiskuntaan.

Seurakuntaa hän kiittää musiikkikulttuurin tukemisesta.

– Vanha kirkko on minulle erityisen merkittävä, koska kansainvälinen seurakuntamme kokoontuu siinä. Seurakunta tarjoaa jäsenilleen kohtaamispaikan, jossa voidaan jakaa huolia ja iloja. Seurakunta on yhdistävä tekijä, kun Jumala on sama, riippumatta siitä, mistä kulttuurista tulet tai mitä kieltä puhut.

Asta Kettunen

* Olen ukrainalainen

oikean elämän vaikeita asioita. Jokainen tunnistaa tuskan ja vaikeudet, jotka liittyvät tarinan tapahtumiin”, miettii laulaja, muusikko **Sami Hintsanen**, joka vuorottelee kertojan roolissa teatteridebyyttinsä tekevän **Jussi Selon** kanssa.

Veriveljet on myös yhteiskunnallinen näytelmä. Se sisältää teräviä kannanottoja maailmanmenosta, lamasta ja työttömyydestä.

Veriveljen musiikki koostuu kuulijalle helpoista pop-rock-kapaleista, joissa on hienoja melodioita.

Kirjailija **Willy Russellin** näytelmä on yksi Lontoon suosituimmista ja yhtäjaksoisesti pisimpään esitetyistä musikaaleista. Ensi-iltansa se sai vuonna 1983.

Musikaalin on ohjannut Tampereen teatterin johtaja **Reino Bragge**. Kapellimestarina toimii **Jyrki Niemi**, lavastuksen on suunnitellut **Mikko Saastamoinen** ja puvut **Mari Pajula**. Koreografias- ta vastaa **Ari Numminen**.

Veriveljet on hieno teatterielämys. Tarina ja musiikki imaisevat mukaansa niin aikuisen kuin teini-ikäisenkin.

Kirsi Airikka

Veriveljet-musikaali
Tampereen Teatterin
iso näyttämö

Radio, tv ja netti

Kuuntele Tuomiokirkon jumalanpalvelus kotisohvaltasi

Tampereen tuomiokirkon jumalanpalvelus lähetetään suorana lähetyksenä sunnuntaisin kello 10 Radio Moreenissa taajuudella 98,4 MHz.

Seurakunnat myös Facebookissa ja Twitterissä

Facebookista, www.facebook.com/tampereenseurakunnat, ja Twitteristä, <http://twitter.com/TampereEvlSrkt>, löytyy menovinkkejä ja uutisia Tampereen seurakuntien tapahtumista.

Suomen Lähetysseura avasi uudet verkkosivut

Suomen Lähetysseuran uudet verkkosivut on avattu. Samassa yhteydessä myös verkkosivujen osoite muuttuu: uusi osoite on: www.suomenlahetykseura.fi.

Ruotsinkielisille verkkosivuille pääsee suoraan osoitteella www.finskamissionssallskapet.fi. Samalla sivustolla on myös englanninkieliset sivut.

Toistaiseksi myös entinen verkkosivuosoitte www.mission.fi on käytössä.

Kriisiin apua puhelimella ja netissä

Nettipappipalvelussa voit keskustella papin kanssa verkossa sinulle tärkeästä asiasta. Pappia sitoo vaitiolovelvollisuus ja keskustelu on luottamuksellista. Kirkon valtakunnallinen nettipappipalvelu löytyy osoitteella nettipappi.fi.

Kirkon ylläpitämän Palvelevan puhelimen numerot ovat 01019–0071 suomenkielisille ja 01019–0072 ruotsinkielisille.

Tukea tarjoavat myös www.facebook.com/kirkkosuomessa ja verkkoauttaminen.fi sekä koululaisia auttavat tekstaritupu.net ja nettitupu.fi.

Tampereen seurakunnat tarjoaa monenlaista apua elämän vaikeuksissa. Ohjeita tuen pariin löytämiseksi on koottu sivulle www.tampereenseurakunnat.fi/tukea_ja_apua.

Ville Karhula pitää lähtökonsertin

Ville Karhula konserttoi sunnuntaina 16. syyskuuta kello 18 Pispalan kirkossa. Harjun seurakunnassa lähes 32 vuotta työskennellyt kanttori jättää soivan tervehdyksensä Pispalan uusilla uruilla lähtiessään ansaitulle eläkkeelle.

Karhula valmistui kanttoriksi vuonna 1969 ja tuli Harjun seurakuntaan vuonna 1981. Työvuosia on näin kertynyt jo yli 42.

Kanttorin työn ohella Karhula on ollut myös vahva musiikkikasvattaja ja kuorotyön tekijä. Hän on aktiivisesti käyttänyt pianomu-

siikin helmiä messumusiikkia elävöittämässä ja valistanut kuulijoita sen sisällöstä sekä taustasta.

Karhula on itse luonnehtinut musiikillista linjaansa: ”Musiikillisessa toiminnassani pyrin kasvattavan toiminnan lisäksi luomaan erityisesti sisältöä jo olemassa oleviin toimintamuotoihin, siis viljelemään musiikkia henkisenä ja hengellisenä toimintona, joka voisi välittää jotakin pysyvyyttä, totuudellisuutta, hartautta, lohdutusta, juhlavuutta ja pyhyttä ihmisen sieluun. Tätä voi tarjota niin sanottu klassinen musiikki koko sen ajallisessa ja tyyllisessä laajuudessaan.”

Lähtökonserttiin Karhula on koonnut tärkeitä teoksia uransa varrelta niin uruilla, pianolla kuin laulaen esitettynä.

Ohjelmassa on muun muassa **Johann Sebastian Bachin** koraa-leita sekä psalmimusiikkia. **Fredrik Chopin** ja **Felix Mendelssohn** ovat ohjelman piano-osuuden säveltäjänimiä. Lauluiksi hän on valinnut **Anton Dvorakin Herra on paimen**in sekä Yrjö Kilpisen *Hymnin*. Konserttiin on vapaa pääsy.

Ville Karhula pitää eläkkeellelähtökonserttinsa 16.9. kello 18 Pispalan kirkossa.

Tuomas Koskialho

tulijaa kohtaan oli yllätys, isä kun oli valmistanut tyttärtään kielteiseen suhtautumiseen.

Täkäläiset ovat kiinnostuneita siitä, mitä maahanmuuttaja tietää Suomen historiasta.

– Mutta he haluavat myös lisätä jotakin. He aloittavat: ”Tiedätkö, että...”, Pukari iloitsee.

Toinen ilon aihe on kiinnostus inkerinsuomalaisuutta ja toisaalta Ukrainan historiaa ja kulttuuria kohtaan.

Asta Kettunen

Dear Maggie -näyttelyyn liittyvän valokuvausretken veti Vapriikin valo-kuvaaja Reetta Tervakangas. Hänen kanssaan kuvakulmia tarkastelevat Finlaysonin kirkon nurkalla Kirsti Välimäki ja Markku Rintala.

Virolaispappi Jaan Tammsalu saarnasi elokuussa Aleksanterin kirkon Tuomasmessussa. Messun teejatkoilla oli hyvää aikaa pohtia kristinuskon tilannetta Virossa ja Suomessa. Jo kirkkojen resursseissa on valtavat erot.

Vesa Keinonen

lukemista. Elämäntyö on meillä todella nopea.

Tallinnan vauraus hämää

Valtava joukko suomalaisia vieraillee vuosittain Virossa, erityisesti Tallinnassa. Sen keskusta komistuu vuosi vuodelta. Suomessa moni onkin tietävinään, että Viro ei tarvitse enää lainkaan humanitääristä apua.

Tammsalu näkee asian aivan toisin.

– Tallinnan keskusta näyttää kauniilta ja vauraalta, kaupoinsa ovat kaikki huippumerkit ja kaduilla näkee loistautoja. Mutta suomalaisturistin silmät avautuivat, jos hänet kuljetettaisiin 30 kilometriä Tallinnan ulkopuolelle, tai sitten Tallinnan laitamille Kopliin, Kalamajaan tai Lasnamäelle.

On kaksi eri Viroa.

– Toinen on rikas ja ylpeä. Toinen taas köyhä, eikä luota oikein mihinkään. Monilla alueilla meillä on todella suuri työttömyys, ja työttömyyskorvaus on pieni.

Tammsalu arvioi, että Virossa on noin 200 000 ihmistä, joille humanitaarinen apu on edelleen tärkeää.

– Mielestäni auttamisen aika ei ole ohi, eriarvoisuus on meillä niin suurta. Jos vain löytyy lämminsydämisii suomalaisia, jotka eivät usko, että kaikki virolaiset ovat rosvoja, mies naurahtaa.

Vaurastuneita maanmiehiään kohtaan kirkkoherra ei sanojaan säästele.

– Meillä on ihmisiä, jotka ovat rikastuneet liian nopeasti, heillä ei niin sanotusti ole aikaa mennä vaihtamaan silmälasia. He eivät huomaa lähellä olevien ihmisten hätää. Tämä joukko näkee vain kauden, sen että jossakin Amerikassa elää rikkaita ihmisiä. Ja he itsekin haluavat vain vaurastua.

Uudelleenitsenäistymisen jälkeinen muutostahti Virossa on Tammsalun mukaan ollut liian kova.

– Voisin verrata, että silloin lopukesällä 1991 siirryimme yhdessä

päivässä vankilasta Stockmannille. Puoli vuosisataa vankilassa elänyt ihminen tulee hulluksi, kun näkee kaikki tavaratalon tavarat.

Tyhjiö voi vielä täyttyä

Virolaispappia surettaa se, että kovin harva hänen maanmiehistään saa uskonnonopetusta. Kristinuskosta onkin kerrottava virolaisille alkeista lähtien.

Joskus tulee yllättäviäkin tarpeita.

– Olin aikoinaan käymässä ammattikoulussa Etelä-Viron Viljandissa. Sanoin rehtorille, että voisin tulla antamaan opiskelijoille uskonnonopetusta. Hän sanoi heti, että ei koskaan!

– Mutta myöhemmin sama rehtori pyysi minua pitämään kristinuskon peruskurssin hotellityötä opiskeleville. Kysyin, että mistäpä niin nopea mielenmuutos. Hän sanoi, että 15 tyttöä lähetetään Irlantiin työskentelemään hotelliin. He pelkäävät, että voivat tehdä pahoja virheitä asiakkaiden kanssa, jos eivät tiedä kristinuskosta mitään!

Tammsalu uskoo, että asenteet Viron kouluissa ja muussakin yhteiskunnassa vielä joskus muuttuvat.

– Maamme henkiset ja hengelliset juuret ovat vuosisatoja pohjautuneet kristinuskoon. Jos emme tiedä siitä mitään, niin emme tunnemyöskään itseämme.

Tammsalu puhui kerran hyvälle ystävälleen pessimistisesti siitä mitä Virossa, ja koko maailmassa on tapahtumassa.

– Hän sanoi minulle yhtäkkiä: ’mitä huonompi, sitä parempi!’ Jos asiat menevät vaikeammaksi, on tarvetta syvemmälle meneviin juuriin. Siinä tilanteessa ne uudemmat ja kevyemmät juuret eivät enää riitä.

Virolaisetkin voivat huomata, että heidän henkisessä elämässään vallitsee tyhjiys.

– Ja jos jossakin on tyhjiö, se on mahdollista myös täyttää, Tammsalu uskoo.

Vesa Keinonen

”Virossa on vielä paljon hätää”

Tallinnan Jaanin seurakunnan kirkkoherra, lääninrovasti **Jaan Tammsalu** on yksi Viron tunnetuimpia pappeja. Hän on mukana nostamassa luterilaista uskoa maassaan uudelleen esiin. Se ei pitkälle maallistuneessa Virossa ole helppoa, mutta Tammsalu ei ole täysin pessimisti.

Kristinuskolla on Virossa ikivanhat juuret. Maa kääntyi – tai käännytettiin – kristilliseen uskoon jo 1200-luvulla.

Vielä Viron ensimmäisen itsenäisyyden aikana 1920–30-luvuil-

la luterilaisiin seurakuntiin kuuluvia oli maan väestöstä ylivoimainen valtaosa. Kommunismin ja ateismin aika muutti tilanteen dramaattisesti.

– Se oli tietenkin myös luterilaisille seurakunnille erittäin vaikeaa aikaa. Neuvostoaikaa kesti niin pitkään, että monet virolaiset menettivät kokonaan kosketuksen kirkkoon ja uskonasioihin, Tammsalu pohtii.

Viron uudelleenitsenäistymisen vuonna 1991 tapahtui lähes viime tipassa.

– Useimmiten isoäitien jälkeläi-

silleen välittämää kristinuskon sanomaa oli onneksi vielä jäljellä. Jos itsenäistyminen olisi vielä siirtynyt, tämä perinne olisi voinut katketa kokonaan.

On vähän outoakin ajatella eteläistä lähinaapuriamme lähetyskenttänä. Tämä on kuitenkin karu totuus.

Kirkkoherra Tammsalu valittelee syvästi tilannetta.

– Trendi maassamme on, että ihmisillä ei ole aikaa syventyä oikeastaan mihinkään. Tämä koskee kristinuskon lisäksi muitakin henkisiä asioita, esimerkiksi kirjojen

Taustaa rakennusosalta

Tallinnan kirkkorakennusten komeat profiilit erottuvat jo kauas Suomenlahdelle. Äkkiseltään voisi luulla, että kaupungin kirkot ovat priimakunnossa ja pullollaan kansaa. Totuus on Tammsalun mukaan paljon huonompi.

– Tallinnan tunnetuimmista kirkoista Niguliste ei ole lainkaan kirkollisessa käytössä, vaan museona. Toki sen siirtymisestä Viron luterilaiselle kirkolle on jo pitkään neuvoteltu. Terävähuippuinen, 1500-luvulla maailman korkeimmaksi kirkoksi mainittu Ole-

viste taas on vuokrattu Tallinnan baptistiseurakunnalle.

Viron maaseudulla seurakuntien ja kirkkorakennusten tilanne on vielä huonompi.

– Todella harva seurakunta maalla pystyy edes lämmittämään kirkkojaan. Talvella jumalanpalvelusten aikana niissä hytistään paksumat vaatteet päällä.

Tammsalun seurakunnan Jaanin kirkko Tallinnan ydinkeskustassa on sen sijaan hyvässä kunnossa, siellä ei tarvitse palella.

Kirkkoherraltakaan ei mene

sormi suuhun, mikäli kirkko tarvitsee remonttia.

– Olen ennen pappisuraani tehnyt työtä rakennusmestarina ja insinöörinä. Tästä on ilman muuta hyötyä, kun neuvottelen korjausurakoista.

Vesa Keinonen

Virolaispappi Jaan Tammsalu vieraili elokuussa Tampereella. Hän saarnasi Aleksanterin kirkon Tuomasmessussa. Tuomiokirkkoon hän ehti tutustua vain ulkopuolelta.

Tuomas Koskialho

Olavi Hirviniemi on hengellisten tilaisuuksien kiertolainen

Kihniöläinen metallialan yrittäjä Olavi Hirviniemi on kiertänyt vapaa-ajallaan hengellisissä tilaisuuksissa, siitä lähtien kun tuli uskoon 30 vuotta sitten. Takametsien miehet -yhtyeen kanssa Hirviniemi on käynyt kotimaisissa gospeltapahtumissa joka kesä.

Tapahtumissa tuttu näky on myös Hirviniemen liikkuva esiintymislava, Gospel-rekka. Volvon perässä oleva lava toimi aikaisemmin huonekalujen esittelyperävaununa. Nyt se toimii liikkuvana esiintymislavana, jonka kylkiä koristavat hengelliset kuvat.

– En halua pitää omaa uskoani vakan alla. Kierrämme hengellisissä tilaisuuksissa, koska haluamme tuoda sanomaa julki, Olavi Hirviniemi sanoo.

Keikkoja kysynnän mukaan ja ulkomaita myöten

Hirviniemi keikkailee yhtyeensä kanssa pääasiassa Suomessa, mutta keikkoja on ollut myös ulkomaila. Gospel-rekan kanssa hän käy hengellisissä tapahtumissa, mutta myös messuilla sekä urheilu- ja toritapahtumissa. Gospel-rekan on saattanut bongata niin Keuruun Isossa Kirjassa kuin vapputapahtumissa Helsingin Senaatintorilla.

– Homma elää kysynnän mukaan. Joka paikkaan mennään, missä tarvetta löytyy.

Kesä on Gospel-rekalle ehdotonta sesonkiaikaa, joten nopeat syövät hitaat. Keikkoja, joista noin 75 prosenttia on hengellisiä tilaisuuksia, on ollut varattuna kesän jokaiselle viikonlopulle.

Hengellisissä tilaisuuksissa Hirviniemi on käynyt jo 30 vuoden ajan. Toisinaan ihmiset tulevat kysellemään esiintymislavan kylkiä koristavista kuvista.

– Keskustelu viriää helposti, kun ihmiset tulevat ihmettelemään rekkaa. Siitä on helppo lähteä liikkeelle ja alkaa keskustella hengellisistä asioista. Toivon, että rekan koristelut herättävät kysymyksiä, ja että ihmiset tulisivat rohkeasti kysellemään niistä.

Herätys Niilo Yli-Vainion ansiosta

– Yksi kaveri kysyi kerran, että kun kuolet, menetkö taivaaseen vai helvettiin. Vaikka olin mielestäni elänyt hyvän elämän, koin epävar-

Gospel-rekassa on esiintymislava ja pieni tarkkaamo. Sen kylkiä koristavat hengelliset kuvat. – Liikkuvuus, sujuvuus ja kohderyhmän tavoitettavuus ovat meidän selkeitä etujamme, Olavi Hirviniemi kehuu rekkaa, joka oli kesällä yleisön nähtävillä myös Tampereen Keskustorilla.

muutta. Sanoin, että kyllä minä luultavasti taivaaseen pääsen. Kaveri sanoi, että minä pääsen varmasti. Tiesin, että Jumala ja taivas ovat olemassa. Mutta ei voi sanoa, että olisin ollut järin uskonnollinen siihen aikaan. Kysymys herätti ajattelemaan. Tästä alkoi hengellinen etsikkoaikani, Hirviniemi toteaa.

Niilo Yli-Vainio oli esiintymässä Nokialla tammikuussa 1981, vain muutamia kuukausia ennen kuolemaansa. Monien muiden tavoin kihniöläinen Olavi Hirviniemi päätti lähteä kuulemaan karismaattista saarnamiestä. Kiinnostus omaa uskoa kohtaan oli muhinut hiljakseen.

Mistään räjäyttävästä hengellisestä kokemuksesta ei voi puhua.

– Tilaisuuden saarnoista tai lauluista en muista mitään. Odotin vain hetkeä, kun Ylivainio kysyy, kuka haluaa pelastua. Oletin, että kun uskonratkaisu tehdään, tapahtuu jotain ylihengellistä. En kuitenkaan kokenut oikeastaan mitään sen kummempaa. Epäilin uskoon tuloani. Asia valkeni vasta kotimatalla. Se on järjellinen kokemus.

Usko oli loppua kesken

Hirviniemi kertoo, että uskoon tulon jälkeen oli jonkin aikaa vaikeaa. Tuore vakaumus aiheutti epäilyksiä ja usko meinasi niin sanotusti loppua kesken.

Nyt helluntaisseurakuntaan kuuluva Olavi Hirviniemi on ollut uskossa 30 vuoden ajan. Hän myöntää, että elämänarvot ovat muuttuneet täysin.

– Ennen kuljin tanssipaidoissa ja vietin riehakasta elämää. Usko

on antanut pelastusvarmuuden ja täyden rauhan. Ja sen rauhan, että Jumala hoitaa asiat myös täällä maan päällä. Voi turvata kaikessa Herraan. Kasvamisen kautta oppii sen, Hirviniemi kertoo.

Sama ongelma kuin Mooseksella

Vaikka Olavi Hirviniemi toimii päätoimisesti yrittäjänä metallialan yrityksessä, hänellä riittää energiaa myös Gospel-rekalle, hengellisten karting-ajojen järjestelytöille ja laulamiselle.

– Kaikessa olen ollut vähän päällänsä. Kun tulin uskoon, niin aika pian huomasin, että minulla on sama ongelma kuin Mooseksella, kankea kieli. Kyselin Herralta, mitä voisin tehdä evankeliumin viemiseksi. Aika hyvin Herra on kuullut.

Takametsien miesten esikoisalbumi, *Näin minä uskon*, ilmestyi lokakuussa 2010. Levy äänitettiin ja miksattiin Gospel-rekan laitteilla.

– Levyn teko oli aika huumorivoittoista ja rentoa, niin kuin meidän kaikki muukin touhut.

Usko ja kotijoukkojen tuki ovat auttaneet Hirviniemeä jaksamaan. Gospel-rekka on liikkunut kesän aikana ympäri Suomea, ja myös Tampereen seudulla se on käynyt muutaman kerran.

– Kai se on se lähetyksäsky, joka vetää. Todella tärkeitä asioita elämässä on tosi vähän. Evankeliumin julistaminen ja usko ovat päällimmäisiä asioita. Ihmisen elämä on rajallinen aika. On hyvä miettiä, miten sen viettää.

Olavi Hirviniemi toimii päätoimisena metallialan yrittäjänä, mutta aikaa liikenee silti myös perheelle ja hengelliselle toiminnalle.

Tampereen seurakuntien tapahtumia 12.–25.9.2012

Anteeksi antamista pohditaan Sanan lähteillä -illassa

PSYKOLOGI SATU EEROLA ja evankelista **Ilkka Puhakka** käsittelevät elämän keskeisiä asioita kahdesta eri näkökulmasta. Satu Eerola lähestyy asiaa psykologin silmin huo-

Psykologi Satu Eerola ja evankelista Ilkka Puhakka luotsaavat Sanan lähteillä -iltoja. Syksyn aikana on luvassa kolme tilaisuutta.

mioiden tunteet ja kokemukset sekä etsien kasvunpaikkaa ja tapaa.

Evankelista Ilkka Puhakka luotaa asiaa Raamatun maailmasta, ei kuitenkaan sen uskontomoraalisesta näkökulmasta, vaan siitä miten Jumalan Hengen kosketus vapauttaa elämään ja illoon.

Tilaisuuksissa **Minna ja Jussi Pyysalon** esittämä musiikki kuljettaa puheiden lomassa opetusta eteenpäin.

Ensimmäisellä kerralla tartutaan vahvasti vaikeaan ja ristiriitaisuutta herättävään aiheeseen: ”Millainen matka on anteeksiantamisen?” Anteeksiantamisessa on tasoja ja tahoja. Ja ajallakin on annettavansa.

Sana lähteillä -illat järjestetään torstaisin 13.9., 25.10. ja 22.11. kello 18.30 Vanhasa kirkossa. Järjestäjinä ovat Tuomiokirkkoseurakunta ja Kansan Raamattuseura. ■

Millaisia arvoja kasvattaja välittää?

MUUN MUASSA KUNNIOITUS, valta ja arvot ovat keskustelun aiheina, kun Suomen kristillinen opettajaliitto SKOL viettää syyspäiväänsä lauantaina 6. lokakuuta Tampereella, Seurakuntien talossa, osoitteessa Näsilinnankatu 26.

– Päivän aikana pohditaan vallankäyttöä kasvatuksessa ja sitä, millaisia arvoja opettaja ja kasvattaja välittävät – tietäen tai tietämättään, kertoo SKOL:n hal-

lituksen puheenjohtaja **Antti Räsänen**, joka toimii uskonnonpedagogiikan professorina Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa.

Päivässä järjestetään toiminnallisia työpajoja, joissa aiheina ovat muun muassa luovuus uskonnonopetuksessa, seurakunnan ja koulun yhteistyö sekä opettaja lähetystyössä.

– Päivän päättää varmas-ti tunnelmallinen ja yhteyttä

Saarnavuoro

Rakkautta on varaa tuhлата

MISTÄ TEKSTISTÄ SAARNAAT?

Matt. 6:19–24. Näistä vuorisäärnän jakeista kuuluu Jeesuksen kehoitus koota aarteita taivaaseen, ei maan päälle. Missä on aarteesi, siellä on myös sydämesi.

LÖYSITKÖ TEKSTIIN UUDEN NÄKÖKULMAN?

Aitolahdessa sunnuntain messuun osallistuu myös alueen partiolaaisia. Partiolaisten ihanteisiin kuuluvat toisten kunnioittaminen ja ystävyyden rakentaminen yli rajojen. Lähimmäisen rakkaus kaikuu myös sunnuntain saarnassa.

MITÄ HALUAT SAARNASSASI VIESTIÄ?

Jumala on luvannut pitää omistaan huolen ja kehottaa meitä rakastamaan lähimmäisiämme. Todellisia aarteita maailmassa ovat rakkaus ja välittäminen, niitä meillä jokaisella on varaa tuhлата toisiimme.

OLIKO TEKSTISSÄ JOTAIN VAIKEAA?

Tekstin sanoma itsessään on hankala, sillä se on ristiriidassa monien yhteiskunnan ihanteiden kanssa. Rahaa ja omaisuutta pidetään suuressa arvossa ja pidämme niitä helposti myös ihmisyymen mittareina. Sen ajattelun muuttaminen on vaikeaa.

MIKSI KANNATTAA TULLA KIRKKOON KUULEMAAN SAARNAASI?

Kirkkoonhan kannattaa aina tulla! Saarnan tekeminen on aina omanlaisensa prosessi, jossa saarnaaja osana seurakuntaansa tekee tutkimusmatkaa niin Raamattuun, teologiaan kuin rukoukseenkin. Parhaimmillaan saarna jää mieleen, koskettaa ja puhuttelee. Olenpa joskus kuulut jonkun viisaan sanoneen, että saarna on seurakunnan yhteinen asia.

MIKÄ ON SINULLE TÄRKEÄÄ JUURI NYT?

Olen keväällä muuttanut Tampereelle mieheni kanssa ja muuton myötä välimatka meidän molempien Uudellamaalla asuviin perheisiin kasvoi varsin pitkäksi. Ikävöin välillä perhettäni, sillä olemme aina viettäneet paljon aikaa yhdessä. Aionkin mennä tulevina vapaina Porvooseen kaikkia rakkaita moikkaamaan. Erityisen tärkeää on nähdä iki-ihanaa Leo-vaaria, joka on sairastellut viime aikoina. He ovat mielessäni päivittäin ja rukouksissa iltaisin.

Hannu Jukola

Aitolahden seurakuntapastori **Margit Helin** saarnaa sunnuntaina 16. syyskuuta kello 10 Aitolahden kirkossa.

Katso muut tapahtumat www.tampereen seurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut klo 10
Aitolahden kirkossa
16.9. Margit Helin, Miia Moilanen, pyhäkoulu
23.9. lähetyspyhä, Seppo Salko, Juha Vuorio, kanttori Anna Arola. Marja-Liisan ja Seppo Salko kirkkokahveilla. Kirkkokahvit lähetystyön hyväksi. Pyhäkoulu

Muut
Löydä elämä -ilta 16.9.
klo 17 Atalan srk-koti
Löydä iankaikkinen elämä.
Hannu Uusmies, Margit Helin, Arvo Silventoinen.
MOT-lauluryhmä, rukouspalvelu
Keskiviikkotupa eläkeläisille 19.9. klo 10–12 Atalan srk-koti. Virkistävää yhdessäoloa ja mahdollisuus nauttia ateriyhteydestä/ lounas 4 €. OLOHUONEEN AVAJAIS-SET –keskiviikkotuvan nimikilpailu **Jumalan kämmenellä -ilta 19.9.** klo 18–19.30 Atalan srk-koti
Missä on aarteesi, Tuuli Hovila. Yhteinen ilta lapsille ja koko perheelle. Tied. Ari Ahonpää p. 050 527 9932
Etuovi 26.9. klo 12–13.45 Atalan srk-koti. MUISTATKOS –MUISTAN! asiaa muistista, diakonissa Minna Sormunen, Tuomiokirkkosrk. Tied. Eija Heikkilä p. 0500 971 579

HARJUN SEURAKUNTA

Messut
16.9. ei messua Tesoman kirkossa klo 11 Pispalan kirkko kanttori Ville Karhulan lähtöjuhla
Rainer Backström, Jukka-Pekka Ruusukallio, kanttori Ville Karhula, Tarja Laitinen, Janne Salmenkangas ja Maiju Häyrynen. Messun jälkeen keittolounas ja kahvit.
klo 12 Lielahden kirkko
Markku Komulainen, Arni Hukari, kanttori Anssi Pyykkönen
23.9. klo 10 Tesoman kirkko
Teuvo Suurnäkki, Riitta Laankoski, kanttori Maiju Häyrynen
klo 11 Pispalan kirkko
Markku Komulainen, Veli-Pekka Järvinen, kanttori Janne Salmenkangas
klo 12 Lielahden kirkko
Teuvo Suurnäkki, Tarvo Laakso, kanttori Maiju Häyrynen
klo 16 hartaus Raholan kerhohuone, kirkkoherra Veli-Pekka Järvinen
Varikkomessu 23.9. klo 17 Pispalan kirkko, www.uusiverso.fi

Aamumessu klo 8.30
Tesoman kirkko
19.9. Jukka-Pekka Ruusukallio, Janne Salmenkangas
26.9. Jukka-Pekka Ruusukallio, Maiju Häyrynen

Huom! 16.9. Harjun kirkkoilla myynnissä messujen jälkeen omenahilloa ja leivonnaisia Peetelin seurakunnan hyväksi!

Muut
Patikkaretki 10.9. klo 8–14.9. klo 20 Parikkalaan, Kansan Ra-

Katkaise köyhyys – tasaamalla

MAAILMAN RESURSSIT eivät jakaudu tasan, siksi tarvitaan hyvinvoinnin tasaamista. Köyhyydestä kärsivät kaikkein eniten naiset ja työt.

Suomen Lähetysseura parantaa naisten taloudellisia oikeuksia muun muassa kyläyhteisöjen kehittämisen kautta. Tasaus-keräyksellä tuetaan esimerkiksi Tansaniassa toteutettavia Morogoron ja Kishapun yhteisöjen voimaannuttamisohjelmia.

Työtaakan ja tulojen tasapuolinen jakaminen perheenjäsenen kesken lisää koko perheen taloudellista toimeentuloa. Naisten taloudellista asemaa parannetaan muun muassa lukutaito-, pienryrittäjyys-, viljely- ja kädentaitokoulutuksella.

Kishapun alueella ilmastomuutoksen vaikutukset, puhtaan veden puute ja aavikoituminen luovat erityisen karut

puitteet elämälle. Pitkän kuivan kauden aikana naisten aika on kulunut lähes kokonaan veden hakuun.

Parantamalla puhtaan veden saataavuutta, istuttamalla puita ja hedelmätarhoja sekä ottamalla käyttöön kuivuutta kestäviä viljelylajikkeita parannetaan elämisen edellytyksiä vaikeissa oloissa.

Tasaus-markkinat Keskustorilla

Suomen Lähetysseuran ja Tampereen hiippakuntien seurakuntien yhteistä Tasaus-tapahtumaa vietetään lauantaina 22. syyskuuta kello 11–14 Tampereen Keskustorilla.

Myynnissä on muun muassa syksyn satoa, tuoreita leipomuksia, porkkana-keittoa, grillimakkaraa ja käsitöitä. Torikahvio on avoinna. Musiikista vastaa muusikko, lähetystyöntekijä **Sakari Löytty**.

Markkinoiden tuotto käytetään naisten taloudellisten oikeuksien parantamiseen Tansaniassa.

Lisätietoja Tasauksesta ja auttamismahdollisuuksista: www.mission.fi

Tansanialainen Kalimanzira Francis Ngwandu valmistaa muun muassa sandaaleita lehmännahasta.

Suomen Lähetysseura/ Kuopainen/ Erine Heikälä

mattuseuran Oronmyllylle 10.14.9. (matkat bussilla). Aamu- ja iltahartaudet sekä raamattuopetusta teoltri Erkki Ranta, matkanjohtajina Pirkko ja Terttu Välimäki. Akvarelliopetusta halukaille/ Riitta Ranta. Täysihoidinta 240–320 €. Tied. ja ilm. Välimäet p. 050 044 9884, **Omenatalkoot** 14.9. klo 8 Pispalan kirkko. Tervetuloa kuorimaan ja pilkkomaan omenoita, ota oma veitsi ja essu mukaan. Omenoista valmistetaan hilloa ja leivonnaisia myyntiin ystävyysseurakuntamme Peetelin hyväksi 16.9.

Lielahden miestenpiiri 18.9. klo 18.30 Lielahden kirkko. Lisät. Lasse Syrjänen, puh. 050 411 2454

Wanhanajan kahvila 19.9. klo 13–15 Pispalan kirkkotalon Epilän trio esiintyy. Matti Laine, Marja-Liisa ja Osmo Pajunoja. Matin leipomia rahkapiirakoita ja kanebeita, Minnan maittava hiivaleipä sekä Arja gluteeniton herkku. Kahvilan isäntinä Matti Laine ja Pekka Ahomäki, puuhanaisina diakonis- sa Arja Tikka, p. 050 593 6455 ja vanhustyönohjaaja Marja Kylä-Laaso, p. 050 3377 985. Kahvilan tuotto Harjun srk:n vanhustyölle. **Naisten ryhmä 19.9.** klo 14.30–16 Haukkuuoman srk-koti Parillisen viikon keskiviikkona, tied. Anneli Myllymäki, puh. 040 700 4211.

Talentin lähetyspiiri 19.9. klo 16 Lentävänniemen srk-koti Talenti. **Hanna-ryhmä, naisten raa-**

mattu- ja rukouspiiri 19.9. klo 18 Pispalan kirkko
Arja Asikainen Sanansaattajista. Kohtaamisia Intian Hannoten kanssa, Intian matka sanoin ja kuvin
Ikäihmisten kuntojumppa 20.9. klo 12 Lamminpään srk-koti Rauhanportti, jatkuen torstaisin
Diakoniapiiri 20.9. klo 12.15–14 Tesoman kirkon takkahuone, parillisen viikon torstaina
Anna ja Arvo -kahvila 25.9. klo 13 Raholan Kotilinnassa, kerhohuone. ”Puhuu kuin keitetystä lampaanpäästä”. Marja Koivisto. Yhteislaulua, hartauksia, tuolijumppaa, keskustelua
Raamattupiiri 25.9. klo 15 Tesoman kirkon takkahuone. Huom! Kokoontumisviikkomme parittoman viikon tiistai

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut klo 11 Hervannan kirkossa
16.9. Juhani Räsänen, Kaija Karvala, kanttori Maria Koivisto
23.9. Ilmo Käki, Markku Mustajärvi
kanttori Maria Koivisto, Sadonkorjuun sunnuntai
Toinen messu 23.9. klo 16 kirkossa

Muut
Raamattu- ja lähetyspiiri 13.9. klo 18 kirkossa, torstaisin
Lähetys- ja raamattuluento klo 9.30 Hervannan kirkko
16.9. ”Kuule minun ääneni”, ekonomi Esko Pusa.

23.9. ”Mitä maahanmuuttaja muslimit haluavat kysyä sinulta?”, TV-evankelista Benjamin. Raamatuluentoja radioidaan Radio Dein, Tampere 98,8 MHz kautta kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 19.30.

Paavaliapiiri 17.9. klo 17.30 kirkossa, jatkuen maanantaisin. Vetäjinä Kari Kuusisto ja Lauri Martikainen.
Miestenpiiri 17.9. klo 18.30 kirkossa. ”Puhuu kuin keitetystä lampaanpäästä”. Marja Koivisto. Yhteislaulua, hartauksia, tuolijumppaa, keskustelua
Raamattupiiri 25.9. klo 15 Tesoman kirkon takkahuone. Huom! Kokoontumisviikkomme parittoman viikon tiistai

Jumalan kämmenellä -ilta 18.9. klo 17.30–19 Vuoreksen srk-koti. Koko perheen arkipyhäkoulu. Opetus Raamattuun perustuen, askartelua ja tempurata, kynttilähetki ja iltapala. Aiheena: Taivaan Isä **25.9.** aiheena: Ehtoollinen.

Lähetyspiiri 18.9. klo 18 kirkossa, parillisten viikkojen tiistaina kirkossa, lähetysasiaa ja

luova messu Finlaysonin kirkossa, toivoo Räsänen.

– Epäilemättä perusopetuksen tuntijako ja kysymys uskonnon tuntimäärästä nousevat keskusteluisa esille, eikä se haittaa, onhan se iso kysymys. Syyspäivässä ei kuitenkaan ole tarkoitus laatia kannanottoja. Siellä ollaan pikemminkin yhdessä, jakamassa kokemuksia, hiljentymässä ja oppimassa.

Suomen kristillinen opettajaliitto perustettiin vuonna 1927 yhdyssiteeksi ja kohtauspaikaksi. Se haluaa edistää kristillistä kasvatusta maassamme sekä tukea jäsentensä henkistä ja hengellistä kasvua. Jäsenmäärä on 150–200.

Ohjelma ja ilmoittautumisen: www.kristillinenopettajaliitto.net
www.syyspaivat.net ■

Sadonkorjuujuhla kutsuu Lasten katedraaliin

LASTEN KATEDRAALI viettää Sadonkorjuujuhlaa sunnuntaina 16. syyskuuta kello 12–18 Finlaysonin kirkossa. Juhla vie vanhoihin Finlaysonin perinteisiin. Päivä rakentuu tehdasyhteisön muisteluista ja nykyisen Lasten katedraalin toiminnasta. Finlaysonin tehtaassa oli jo 1800-luvun puolivälissä oma lastenkoulu, mamssellin koulu. Juhlassa ”Mams-selli” kertoo menneistä ajois-

ta ja perinneleikit viihdyttävät pihamaalla. Tarjolla on myös lasten kauppaleikkiin sopiva Katariina-neit-

Ohjelma:

klo 12

klo 14

klo 15.30–17

klo 17

klo 17.30

Lapset saavat tulla, Lastenlaulutuokio

On paikka perheessä Jumalan,

Vauvakirkko

Mamsellin matkassa

On ilo olla yhdessä, viettää juhlahetkeä

Viisivuotiaiden juhlavartti

Nuorten kesämuusikoiden konsertti

tyen lankapuoti, mamssellin mehu- ja kakkukekerit ja aikuisille köökistä kaffetta ja korppua.

Hannu Juvola

Lasten katedraalin Sadonkorjuujuhla 16. syyskuuta tutustuttaa vanhoihin Finlaysonin perinteisiin.

seuraavan sunnuntain Raamatun tekstien opiskelua. Vetäjänä Eeva Jussila.

Raamattuopetus klo 18–19.30 Hervannan kirkko
18.9. Parannuksen teko ja kristityn vaeluus, Kari Kuusisto.
25.9. Mitä merkitsee olla Jumalan lapsi? Lauri Martikainen

Ekumeeninen raamattupiiri
25.9. klo 17.30 Hervannan kirkko parittomien viikkojen tiistaina kirkossa. Vetäjänä Kaisa Plomp

Kynäseura **26.9.** klo 14–16 Hervannan kirkko. Ryhmä sinulle, joka olet kiinnostunut kirjoittamisesta ja haluat jakaa oman elämän tarinoita luovasti ja uutta etsien. Tapaukset klo 14–16 ke 26.9., to 11.10., ke 14.11. Sanaluoteina toimivat kirjailija Paula Hahtola ja diakoniatyöntekijä Katri Ikonen. Tied. Katri Ikonen p. 050 345 0655

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut Härmälän kirkossa klo 10
16.9. Mirja Rautkoski, Markku Ylipää, Kevätesikot-kuoro
23.9. Juha Heikkilä, Maaret Manni-Korpi
20.9. Viikkomessu klo 11 Peltolammin srk-keskus, Antero Eskolin, kanttorina Markku Ylipää

Muut
Torstaitupa 13.9. klo 9.30–13.30 Peltolammin srk-keskus. Ikäihmisten kohtauspaikka. Iloisen mielen, jumpan ja monipuolisen ohjelman sekä hartaushetken ja maukkaan kotiruoan lisäksi meiltä saat myös jalkahoitoa ja hierontaa. Vetäjinä diakoni Päivi Weckström p. 050 591 6557 ja diakonin vanhustyöntekijä Seija Huttunen p. 050 559 3414.

Päihteenön kohtauspaikka
14.9. klo 12–13.30 Multisillan srk-koti perjantaisin Multisillan srk-kodilla. Diakoniatyöntekijä Johanna Asikainen puh. 050 560 6096
Naistenkerho 17.9. klo 18 Peltolammin srk-keskus, maanantaisin klo 18 parillisilla viikoilla. Eija Vesola p. 050 370 2091 ja Mirja Rautkoski p. 050 414 2212
Naisten ilta 19.9. klo 18–20.30 Kuuselan Seniorikeskuksessa, Nuolialantie 46. ”Kun on ne tunteet...”. Illan vieraana Tuula Hakkarainen, trubaduuri ja sananiekkalainen. ”Kaikella on tarkoitus silloinkin, kun elämässä on vastatuulta.” Sauna klo 18 ja klo 18.30 teetarjoilu (vapaaehtoinen maksu), klo 19.15 ohjelma. Rea Maakanen p. 050 586 0674 ja Mirja Rautkoski p. 050 414 2212

KALEVAN SEURAKUNTA

Messut Kalevan kirkossa klo 10
16.9. ehtoollisjumalanpalvelus, Veli-Pekka Ottman, Harri Luoma, musiikki Terhi-Tuulia Keränen ja Sanna Toivola, Sirpa ja Aliou Ndiayen siunaaminen lähetystyöhön, kirkkokahvit
klo 12 sanajumalanpalvelus, Lapinniemen kappeli, Veli-Pekka Ottman, Terhi-Tuulia Keränen
23.9. erityisesti diakoniatyön

PARTIO

Partiojohtajien koulutusilta
13.9. klo 18–20 Kalevan kirkon seurakuntasali, Erityislapset partiossa. Lisät. Tytti Jauhiainen, p. 050 468 8482

Muut
Kissanmaan kohtauspaikka 13.9. klo 13 Kissanmaan srk-kodilla, Sudenkatu 6, parittomien viikkojen to klo 13–14.30. Ohjelmaa ja yhdessäoloa, kahvi ja pullo 1 €
Aamupiiri 19.9. klo 7.30 Kalevan kirkon kappeli, jatkuen keskiviikkoisin
Järvensivun lähetyspiiri 19.9. klo 13 Järvensivun srk-talo, jatkuen parillisten viikkojen keskiviikkoina
Hyvässä hengessä -iltapäivä 19.9. klo 15 Kalevan kirkon srk-salilla, Kalevan kirkko. Hengellisiä lauluja, musiikkia, hartaus. Seuraavan kerran 24.10. ja 28.11. klo 15.
Kirkon lähetyspiiri 20.9. klo 14 Kalevan kirkon sali 1, kokoontumiset parillisten viikkojen to klo 14
Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu 25.9. klo 17.30 Kalevan kirkon srk-salissa kaiken ikäisille, jatkuen joka toinen tiistai. Opetustuokio päivän aiheen mukaan, askartelua, tempurata tai leikkejä, pelejä, iltapala. Martan ja Marian kahvi- ja teetarjoilu arki-iltaisain (ma, ti, ke) klo 17–18.30 Kalevan kirkon ala-aula

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Messukylän kirkko
16.9. Juha Klaavu, Touko Hakala, kanttori Heikki Hinssa, Tuija Pajunen, sopraano.
klo 12 perhemessu Linnainmaan srk-keskus, Janne Häkkinen, kanttori Katja Viljamaa.
klo 12 Uudenkylän srk-talo, Anne-Maarit Rantanen, kanttori Hanna Kataja.
23.9. Jarkko Vikman, Janne Häkkinen, kanttori Katja Viljamaa.
klo 12 Kaukajärven srk-talo, Tuula Haavisto, kanttori Petri Karaksela, Kirkkokuoro.
KIPINÄ! -messu 23.9. klo 17 Linnainmaan srk-keskus
Nuorten aikuisten suunnittelema ja tekemä, rohkeasti uudistettu messu. Heidi Peltola.
Ajatonta ja ikuista sanomaa uusissa puitteissa, bändin säestyksellä. Antaa uutta kipinää!

Muut
Pyhäkoulutyön syyskauden avaus ja lasten ja lapsiperheiden juhla 16.9. klo 14 Messukylän vanha kirkko. Ota oma taskulamppu mukaan! Touko Hakala ja Merja Mäkilä

Iidat ja Kallet – kohtauspaikka isovanhemmille ja lapsiperheille 18.9. klo 9.30–11.30 Linnainmaan srk-keskus. Jumalan

kämmenellä, diakoniatyöntekijät Janne Kankainen ja Ritva Fabrin

Arkimessu 18.9. klo 12.30 Kaukajärven srk-talo, Olavi Heino ja diakoniatyöntekijät

Messukylän seurakunta-koulu klo 18 Linnainmaan srk-keskus. Kaikille seurakuntalaisille, erityisesti vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneille. **18.9.** Kansankirkko tänään, kirkkoherra Jari Nurmi **Ti 25.9.** klo 18 Yksi kansankirkon n. 600 seurakunnasta, khra Jari Nurmi. Seurakuntakoulu jatkuu keväälle 2013.

Töppösmummit 20.9. klo 14 Linnainmaan srk-keskus. Käsiillä tekemisen lomassa päiväkahvit. Tied. diakoni Ritva Fabrin p. 050 586 5183
Kaukajärven lähetyspiiri 20.9. klo 14 Kaukajärven srk-talo. Vieraa-na Tansanian kristillisen pakolaisavun johtaja Mark Lever **Miesten saunailta 20.9.** klo 17–21 Luhtaanrannan leirikeskus. Luhtaanpalloa, talkoita, sauna, nuotio, kohtamista. Tied. touko.hakala@evl.fi.
Avoim kahvila 21.9. klo 10–12 Levonmäen srk-koti. Tervetuloa kahville ja juttelemaan! Mahdollisuus rukoukseen. Tule sisään Siwan puoleisesta portista
Alfa-kurssi 21.9. klo 18 Linnainmaan srk-keskus
Katso lisät. s. 15
Pyhäkoulut alk. 23.9. klo 10.30 Takahuudin srk-talo, jatkuen sunnuntaisin
klo 11 Levonmäen srk-koti, parillisen viikon su. Seuraava 7.10.
klo 12 Linnainmaan srk-keskus, jatkuen sunnuntaisin
klo 17 Uudenkylän srk-talo, parillisen viikon su. Seuraava 7.10.

Naistenkerho 24.9. klo 19–20.30 Uudenkylän srk-talo, parittoman viikon ma. Seuraava 8.10.
Pappapiiri yli 70-vuotiaille 25.9. klo 10–12 Linnainmaan srk-keskus. Kirkkoherra Jari Nurmi. Tied. diakoni Ritva Fabrin p. 050 5865 183.

Jumalan kämmenellä -ilta 26.9. klo 17.30–19 Levonmäen srk-koti. Hiljentymistä raamatunkertomuksen äärellä, leikkejä, pelejä, askartelua, iltapala. Seuraava ilta 24.10.

Maanantaitupa (ent. Kirkontupa) Uudenkylän srk-koti klo 10–13.
Tiistaitupa (ent. Kirkontupa) Kaukajärven srk-koti klo 10–13.
Keskiviikkotupa (ent. Kirkontupa) Linnainmaan srk-keskus klo 10–13.
Juttupiiri Kaukajärven srk-koti paritt. vkon ti klo 13.30.
Naisten aamukahvit Kaukajärven srk-koti parill. vkon ke klo 9.30.
Vanhemman väen iltapäiväkahvit Levonmäen srk-koti paritt. vkon ke klo 13.

PYYNIKIN SEURAKUNTA

Messut Aleksanterin kirkossa klo 10
16.9. Jorma Pitkänen, Säte Siira, Markku Haavisto

23.9. Lähetyspyhä, Matti Huotari, Säte Siira, Anssi Pyykkönen
Kirkkokahvit kryptassa ja lähetystilaisuus, jossa Matti Huotari puhuu ja Anni Latva-Pukkiä tuo terveiset SLS:n missiomatkalta. Säte Siira ja Sanna Kramer

Rauhanyhdistyksen ehtoolliskirkko 15.9. klo 17 Aleksanterin kirkko, Juhani Pitkälä, Riikka Viljakainen

Muut
Miesten raamattupiiri 13.9. klo 11 Pyynikin kirkontupa, Epäusko ja tottelemattomuus, Raimo Björkqvist, Ari Rantavaara, jatkuen torstaisin

Ehtoollishartaus klo 17 Aleksanterin kirkko
13.9. Mari Korhonen-Hieta
20.9. Ari Rantavaara

Seurakuntapiiri 17.9. klo 14 Aleksanterin kirkon krypta, Aleksanterin kirkko
Tampereen seudun omaishoitajat. Jatkuen maananaisin

Lähetyspiiri klo 13 Aleksanterin kirkon krypta
18.9. Hyrskettä sisälmatolla – papin perheen tarina, Maija-Liisa Peltomaa. Jatkuu tiistaisin

Perhekerho 19.9. klo 9.30–11.30 Pyynikin srk-koti, Muodon vuoksi, Mitä on design?

Päivähetki 19.9. klo 14 Aleksanterin kirkon krypta, Aleksanterin kirkko.
Jumalan mielenmukaiset aarteet: Kaisu-Leena Taulu. Jatkuu keskiviikkoisin

Rukouksen ja ylistyksen ilta 19.9. ja 26.9. klo 18.30 Pyynikin kirkontupa

Sanan ja rukouksen ilta 23.9. klo 18 Aleksanterin kirkko
Pyynikin Kirkontupa
Mustalahdenk. 21 A
klo 10 kahvit, klo 11 ohjelma, aamunsana, klo 12.30 lounas

14.9. olotupapäivä
17.9. lauletaan Maija-Stinan kanssa
18.9. muotinäytös omista vaat-teista, Elvi Österberg
19.9. olotupapäivä, klo 12 päivä-hartaus, Kaisu-Leena Taulu
21.9. Mauno Puntalo esittää diakuvia Norjan peikonpolulta
24.9. Olli Lehtimäki kertoo Hiiden-maa-Saarenmaa matkalta
25.9. Opettajien Lähetysliiton toiminnan johtaja Marja Hankela esittelee vuoden 2013 kalenteria, kuvaa, runoa, sanaa
26.9. Ilo 10.15 jumpataan Pirjo Haapojan johdolla, klo 11 aamun-sana, Lotta Häyrinen lausuu runoja

TEISKON SEURAKUNTA

Messut Teiskon kirkossa klo 10 Teiskon seurakunnassa
16.9. Saila Munukka, kanttori Saija Siuko
23.9. Tasauspäivän messu, Juha Ijas, Tero Matilainen, Tuuli Muraja. Teiskon srk-kodilla kirkkokahvit ja Teiskon nimikkolähetit Anne ja Juha Ijas

Muut
Muistihoitaja Sirkka-Liisa Niinisen luentosarja 13.9. klo 18–19.30 Kämenniemen kerhuhuone, Aunessalmen puoleisessa päädyssä. **13.9.** Muistisaira-an kohtausminen, **20.9.** Ongelmatilanteet, **18.10.** Vuorovaikutustaidot muistisaira-an kanssa sekä oma jaksaminen

Musiikkipyhäkoulu 16.9. klo 13.30 Kämenniemen kerhuhuone
Keski-Teiskon pyhäkoulu 16.9. klo 15 Teiskon srk-talo
Lähetystyön rukousryhmä 17.9. klo 19 Ylä-Sääksissä, Sääksniementie 118 A
Kuorannan kotipyhäkoulu 23.9. klo 15 Hakamaalla, Kuorannantie 511
Diakonian päiväkahvit 26.9. klo 13–14 Kämenniemen kerhuhuone diakoniatoimisto, ryhmätila
Avoim raamattupiiri 26.9. klo 18 Kämenniemen kerhuhuone Aunessalmen puoleisessa päädyssä

TUOMIOKIRKKOSEURAKUNTA

Messut Tuomiokirkossa klo 10
16.9. Kehitysvammaisten valtakunnallinen kirkkopyhä, Margit Nyman, Antero Niemi, urkuri Matti Hannula, kanttori Tuomas Laatu, Pyhäkoulu. Katso lisät. s. 15
23.9. Valtakunnallinen omaishoitajien kirkkopyhä, Olli Hallikainen, Nona Lehtinen, urkuri Matti Hannula, kamarikuoro Cantionale, Pyhäkoulu

Muut
Senioriforum 13.9. klo 13 Aleksanterin kirkon krypta. Edullinen kahvitarjoilu klo 12 alkaen. ATK-seniorit Mukanetti toiminnan esittely, tiedottajat Anja Salovaara, Seppo Häyhänen. Järj. Tuomiokirkkosrk, Pyynikin srk ja KRS
Sanan Lähteillä 13.9. klo 18.30 Vanha kirkko. Katso lisätiedot s. 10

Katariinan Seniorit klo 10 srk-koti Katariina
Jumppa klo 9.30, kahvit klo 10, jonka jälkeen ohjelmaosuus.
17.9. Syyskauden aloitus. Vetäjinä Pirkko Leivonniemi ja Laila Kamula
24.9. Kanttori Tuomas Laatu vierailee – laulua ja sanaa

HETI hengellinen tiistaikerho 18.9. klo 13–14.30 Seurakuntien talo, Emmaus. Antti Punkari: Kun on turvas Jumalassa. Vetäjinä toimivat Sirkka Vilenius, Tuula Kivimäki

Ikäihmisten virkistyspäivä 19.9. klo 9 Sääksmäen maise-miin. Lähtö klo 9 Näsilinnankatu 26 edestä ajaen Lapintien ja Katariinan kautta Sääksmäen kirkkoon. Kirkon esittely ja ehtoollishartaus. Ruokailu Pappilanniemen leiri ja kurssikouksessa, ohjelmatuokio. Paluu klo 16. Hinta 20 €. Ilm. 7.9. mennessä Minna Sormunen p. 050 518 4683.

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut Viinikan kirkossa klo 10

16.9. Juhani Pitkälä, Jorma Satama, Petra Perttula, Eternitas-kuoro
23.9. Raimo Mäkelä, Jorma Satama, Veikko Myllyluoma
13.9. klo 19 Viinikan kirkko, Hiljainen iltakirkko, Ismo Kunnas

Muut
Keskiviikkopiiri keskiviikkoisin klo 13 Viinikan kirkolla

Torstaipleri joka toinen torstai klo 14 Muotialantie 23 kerhohuoneella. Lisät. Anne Järvinen p. 040 804 8480 ja Merja Lehtinen p. 050 441 3943

Sanasta Suunta 23.9. klo 12 Viinikan kirkon srk-sali. Jumalan ja ihmisen samankaltaisuus ja erilaisuus- voiko ihminen jumallistua? Raimo Mäkelä. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun ja esirukoukseen. Tied. Jorma Satama p. 050 406 4370 ja Marja-Leena Sippola p. 050 910 9080

Raamattuluento 23.9. klo 12 Viinikan kirkon srk-sali, Raimo Mäkelä ja Jorma Satama

ENGLISH SERVICE

With Holy Communion at the Old Church every Sunday at 4 p.m. After the service coffee and tea served. Sunday School for kids, Bible reflection

16.9. reader Emmanuel Eneh and rev. Kati Eloranta
23.9. rev. Ville Aalo, after the service a coffee social in the Crypt of Aleksanteri Church

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Gudstjänst/Högmässan i Gamla kyrkan varje söndag kl 10.30 För annan verksamhet eller eventuell ändringar se vårt programblad som finns i kyrka, Kyrkpressen, vår webb-sida www.tampereenseurakunnat.fi/svenska eller ring 040 804 8150

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkisin ma-pe klo 12–18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. Klo 16–18 on myös pappi tavattavissa, klo 17 rukoushetki. Ehtoollishartaus torstaisin klo 17. Junnukappeli eli avoimet ovet kouluikäisille Aleksanterin kirkon kappelissa maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 14–16 alkaen

LÄHDEKAPPELI

Seurakuntien talossa, Näsilinnank. 26, avoinna hiljentymistä varten ma-to klo 8–18 ja perjantaisin klo 8–14

LÄHETYSKAUPPA TASKU

Kauppakatu 13
Avoinna ma-pe klo 10–17
p. 040 804 8720
Yksilöllisiä kodin tekstiilejä: pöytäliinoja ja poppanoita, pannulappuja ja esiliinoja. Käsinmaalattuja käytösesineitä itselle tai lahjaksi

Tampereen seurakuntien tapahtumia 12.–25.9.2012

Taizé-tapahtumaan tuhansia nuoria

KANSAINVÄLINEN TAIZÉ-TAPAHTUMA 28.–30. syyskuuta kokoaa Helsinkiin tuhansia nuoria Suomesta, Skandinaviasta, Baltiasta ja Venäjältä sekä veljiä Taizé-yhteisöstä. Taizé on ekumeeninen veljesluostari Ranskassa.

Tapahtuma on suunnattu erityisesti 15–35 -vuotiaille.

Eveliina Kujala vietti Taizé-yhteisössä vuoden.

– Taizé-tapaamisessa voit tutustua toisiin uskovaisiin nuoriin, osallistua yhteisiin rukouksiin ja oppia toinen toisiltaan enemmän siitä, mitä todella tarkoittaa muodostaa yhdessä Kristuksen ruumis maan päällä, miettii **Eveliina Kujala**, joka eli ja teki vapaaehtoistyötä Taizé-yhteisössä vuoden ajan. Lisätietoja: www.taize.fi

Etsi ja epäile – tule keskustelemaan!

TAMPEREEN SEURAKUNTIEN yhteiskunnallisen työn Etsijät ja epäilijät -keskusteluryhmä on jo aloittanut, mutta vielä ennättää hyvin mukaan syksyn keskusteluihin.

Ryhmässä jokainen saa olla oma itsensä. Mukaan ovat tervetulleita myös kirkoon kuulumattomat. Kiinnostus elämää, etiikkaa ja uskonkysymyksiä kohtaan on riittävä syy osallistua.

Oman näkemyksen voi

tuoda rohkeasti julki, mutta toisen ajatusta ei pilkata.

Etsijöissä ja epäilijöissä ei ole auktoriteettia. Jokainen voi toimia vuorollaan opettajana. Ryhmäläiset pitävät itse alustukset antamistaan aiheista.

Syyskauden ohjelma:

19.9. Itsetuntemus ja hyvinvointi

3.10. Hawkins ja hänen jumalakuvansa

17.10. Neljä syntiä ja kaksi jumalaa

31.10. Altruismien mahdollisuudet maailmassamme

14.11. Identiteetin pirstoutuminen

28.11. Eutanasia

12.12. Syksyn päätöstilaisuus

Kokoontuminen joka toinen keskiviikko kello 17–19 Seurakuntien talon kokoushuone Emmauksessa, Näsilinnankatu 26, 2. kerros. Lisätietoja: p. 044 346 0583. Ohjelma myös: <http://www.tampereenseurakunnat.fi/aikuiset>

Hääyö 12.12.12 Aleksanterin kirkossa

www.tampereenseurakunnat.fi/haayo
TAMPEREEN SEURAKUNNAT

Apua tarvitaan

Haluatko tehdä vapaaehtoistyötä muutaman tunnin päivässä silloin kun itsellesi sopii?

TULE PÄIVYSTÄJÄKSI AVOIMEEN KIRKKOON

Aleksanterin kirkko on avoin ma-pe klo 12–18 siten, että vapaaehtoiset päivystävät kahden tunnin vuoroissa. Jos olet sovussa itsesi ja elämäsi kanssa ja valmis käymään luottamuksellisia keskusteluja vaikeistakin asioista, ota yhteys ja kysy lisää Pirjo Kostiainen p. 0400 734 054.

MATERIAALIPALVELU

Kaikille avoin kirjasto
Kytälänkatu 1 A, p. 040 804 8281
Avoinna ma-pe klo 9.30–15 ja torstaisin klo 9.30–17.
Laaja valikoima uskonnollista kirjallisuutta, musiikkia, elokuvia ja havaintomateriaaleja

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus – Kyläpaikka kaikenikäisille

Lähimmäisavunvälitys vanhuksille
p. 03 2190 711 ma-to klo 8.30–11.30, pe 8.30–10.30.
Toimisto p. 03 2190 455 ma 9–17, ti-to 9–14.

Syyskuun näyttely: Tammerkoski taiteilijan silmin, Jarmo Lehto, sekatekniikka.

Kyläpaikka, Otavalankatu 12 A
Maanantaisin klo 10–14
klo 10 Äiti Teresan peittotalkoot

klo 12.30 Pöytälaatikkorunoilijat
klo 14 Kirjojen ystävä

17.9. klo 17–19 Perehdytyskurssi vapaaehtoiseen vanhustyöhön jatkuu ma 24.9 klo 17.
Tied. ja ilm. toimistoon tai www.mummonkammari.fi

Tiistaisin klo 10–14
Tumpputiistai ja askartelutalkoot

Keskiviikkoisin klo 10–14
19.9. klo 10 Leskien Klubi –kahvila, musiikkituokio Tamara Press: Viides vuodenaika, laulettu monologi.
klo 10–12 Netinurkka, pelko pois atk:sta, ikäihminen!
klo 13 Nyt laulajaiset on
19.9. Anja Kulokorpi ja Raimo Jokinen
26.9. Hilikka Malm ja Elena Kurki

Torstaisin klo 10–14
klo 9.30 Shakki vai matti – seniorit pelaavat (huom! uusi aika)
klo 10 Sudokun ratkojaiset
klo 11 Muisti- ja tuolijumppa

13.9. klo 11 Luentosarja äskettäin eläkkeelle jääneille alkaa!

Eläkkeelle! Työelämän jatke vai uusi elämä? kouluttaja Leila Vuorinen.

Kotialttarin äärellä

klo 12.30 Toivevirsiä,

Maija-Stina Uotila

klo 13 Päivähartaus

13.9. pastori Teuvo Suurnäkki

20.9. toimittaja Maija-Katriina Tuominen

Perehdytyskurssit vapaaehtoiseen vanhustyöhön

– iltakurssi ma 17.9.

jatkuen ma 24.9. klo 17–19.

– päiväkurssi ti 2.10.

jatkuen ti 11.10. klo 13–15.

Tiedustelut ja ilmoittautuminen toimisto p. 03 2190 455 tai kotisivuilta www.mummonkammari.fi

Olemme mukana **Metson käsityöpäivässä** **Nurin oikein la** **15.9.** klo 12–15. Kirjastotalo Metso, Pirkankatu 2. Katso lisät. s. 13

Viel on virtaa- ja tietsikka-paitojen myynti (ä 20 €) toi-

miston aukuloaikoina. Paitojen tuotto käytetään nuorten työllistämiseen vanhusten ulkoiluavuksi.

Otavalankatu 12 A
(Rautatienkadun risteys)
www.mummonkammari.fi

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihdeongelmaisten päiväkeskus, Pellavatehtaankatu 17 G, p. 389 1841.

Avoinna ma-to klo 7.30–13,

pe klo 7.30–11.30.

Vaatepalvelu auki

ma-to 7.30–12, pe klo 7.30–11.

Vaatepalvelun lahjoitukset

p. 040 804 8143

Ilmainen puuro tai keitto

asiakaskortilla ma-to 10–12 ja

pe 9.30–11.

Lauantaiaukioliot jatkuvat loka-kuussa 6.10. alkaen ja Pullakirkot 7.10. alkaen.

Keskiviikkohartaus

klo 9.45–10

19.9. Eija Heikkilä, Aitolahden srk

Tilauk kortti

Kotimaa maksaa postimaksun.

Kotimaa-yhtiöt
Vastauslähetyksen
Tunnus 5001582
00003 Helsinki

☒ Kyllä kiitos!

Tilaan Kotimaa-lehden määräaikaisena tilauksena **8 kk puoleen hintaan vain 44 €** (norm. 88 €).

Tilaa ja etuna saan

☒ veloituksetta Hannu-Pekka Björkmanin Valkoista valoa -pokkarin, arvo 10 €.

☒ olen automaattisesti mukana 2 000 euron arvoisen matkalahjakortin arvonnassa!

Nimi	TK 14/12
Osoite	
Postinumero ja -toimipaikka	
Puhelin	
Sähköposti	

☐ Minulle saa lähettää tietoa ja tarjouksia sähköpostilla ja tekstiviestillä.

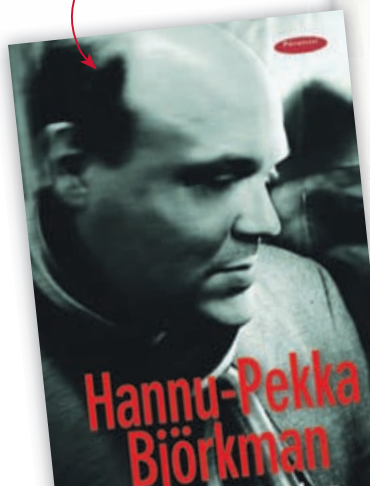
Tilaus päättyy automaattisesti tilausjakson loputtua. Tarjous on voimassa 31.12.2012 saakka ja koskee vain uusia tilaajia Suomessa. Alle 18-vuotiaalla tulee olla huoltajan lupa lehden tilaamiseen. Yhteystietoja voidaan käyttää ja luovuttaa suoramarkkinointiin henkilötietolain mukaisesti. Vähintään kuukauden ajaksi tilattavien sanoma- ja aikakauslehtien verokanta on 9 % ja Digilehden 23 %.

Arvonnassa säännöt: 2 000 euron matkalahjakortin arvontaan osallistuvat 15.12.2012 mennessä saapuneet tilaukset ja ei-vastaukset. Voittajalle ilmoitetaan henkilökohtaisesti kirjitse. Arvontaan tulos julkaistaan Kotimaa- ja Askel-lehdissä. Kotimaa-yhtiöt maksaa arpaajaisveron. Kotimaa-yhtiöiden henkilökunta ei voi osallistua arvontaan.

”Mari Teinilä, päätoimittaja:

Vastaisku humpuukille..”

Tilaa lahjaksi

Voit tilata lehden myös:

Soittamalla 020 754 2333

• Lankapuhelimesta: 8,21 snt/puh. + 6,9 snt/min.

• Matkapuhelimesta: 8,21 snt/puh. + 14,9 snt/min.

Tilaa
Kotimaa 8 kk

-50%

Yht. 44 €
(norm. 88 €)

Sähköpostilla:

tilauspalvelut@kotimaa.fi

Muista kertoa tilaustunnus **TK14/12**

Verkosta

www.kotimaa.fi/elotarjous

Nurin oikein -päivä käsitöiden harrastajille

NURIN OIKEIN -käsityöpäivä järjestetään lauantaina 15. syyskuuta kello 12–15 pääkirjasto Metsossa. Käsityöpäivä kokoaa yhteen samasta asiasta innostuneita viettämään iloista iltapäivää puikkojen kilistessä.

Tapahtumassa pääsee luomaan omin käsin nappiukkoja, miniatyyrihattuja tai neulomaan sukkaa ja Äiti Teresa -peittoja. Kutomissa opastavat Mummon

Kammarin taitavat käsityöläiset. Satuhuoneessa voi osallistua Näpsä-kädentaitopajaan. Informaattikko **Greta Hansén-Haug** antaa vinkkejä käsityökirjoista kello 13 ja 14 Olotilassa.

Mukaan voi ottaa myös oman keskeneräisen neuleen tai muun käsityön. Jotta ukkojen teko onnistuisi, on Metson ala-aulassa meilläään nappikeräys. Tuo turhan panttina lojuvat na-

pit uusiokäyttöön!

Parvikerroksessa on Tilkkutyökilta Näsin Neulosten näyttely ja tilkkutyötekniikoiden esittelyä. Tutustua voi ainakin aplikointiin, tikkaukseen ja isoäidin kukkatarhaan.

Päivän järjestävät Metso-kirjasto ja Tampereen seurakuntien Mummon Kammarin. Tapahtuma on kaikille avoin ja maksuton.

Päivystäjien peruskurssi

Palvelevan puhelimen ja -netin uusien vapaaehtoisten päivystäjien peruskurssi alkaa lokakuussa 2012.

Koulutuksen tavoitteena on antaa vapaaehtoistyöntekijöille valmiuksia toimia päivystäjän tehtävässä. Päivystäjänä autat ihmisiä kuuntelemalla ja keskustelemalla puhelimessa ja nettiviestein. Vapaaehtoistyön määrä yhdellä päivystäjällä on noin 3-6h/kk.

Lisätiedot: toiminnanohjaaja Iiris Jussila, iiris.jussila@naapuri.fi tai toimistosiihteeri Tuula Mäkelä p. 03 3141 8500, tuula.makela@naapuri.fi

www.naapuri.fi

26.9. Maarit Kuusisto, Hervan-
nan srk
**Retki Kangasalan seurakun-
nan leirikeskus Pyysaloon
19.9.**

Keskiviikkoklubi
keskiviikkoisin klo 13–14.45
Hengellinen avoin keskusteluryhmä
päihteistä eroon pyrkiville naisille
ja miehille.

MYÖTÄTUULI

**Yhteinen vammaistyö
Aurinkoklubi**
lidesrannan srk-koti, lidesranta 5
joka tiistai klo 17–19.30
Ohjelma:
klo 17–18 paikalle saapuminen,
keskustelua ja kahvitte-
lua klo 18–18.45 gospellattaria,
musiikkiliikuntaa
klo 19.30 ovet sulkeutuvat
Ohjaajina
Mari Tuominen 050 535 1139
Liisa Hoikanen 050 413 1909
Ota yhteys etukäteen avustajatar-
peen vuoksi

Su 23.9. klo 10 Omaishoitajien
kirkkopyhä Tuomiokirkossa

Ke 19.9. Omaishoitajien Rajalan
marjaretki
Lähtö klo 8 keskustorilta, Vanhan
kirkon edestä
Paluu n.15.30 keskustorille.
Hinta 20 €. Ilmoittautumiset
Kyllikille p.050 343 3118

Kuurojentyö
Su 30.9. klo 15 Viittomakielinen
Viinikan kirkko, Kaartotie 1,
Kirkkokahvit

Ti 18.9. klo 16 Viittomakielinen
seurakuntapiiri
Myötätuulussa, Ilmarinkatu 10

To 27.9. klo 8.30–16.30
Ulkoiluretki Rajalaan. Ilmoittautu-
minen 14.9. mennessä
050 561 1028
tai sirpa.toivo@evl.fi

Näkövammaistyö
Ilmarinkatu 10
To 13.9. klo 13 Syyskauden
avajaiset
vieraana yhteisen seurakuntatyön
johtaja Timo Takala, musiikkia

Pe 14.9. klo 10–12
Vertaistukiryhmä
- keskustelua
-sanomalehdenlukua
-asiointimahdollisuus lähialueella
-päivähartaus

To 20.9. klo 13 Tietoa sähköises-
tä reseptistä
farmaseutti Risto Eriksson

Pe 21.9. klo 10–12
Vertaistukiryhmä
Ke 26.9. klo 13 Miestenpiiri
Gospels Riders esittäytyy

PALVELEVA PUHELIN

Keskusteluapua su–to klo 18–01
sekä pe ja la klo 18–03,
p. 010 190 071 sekä
www.evl.fi/palvelevanetti

PAREILLE

Parisuhteen palikat -kurssi
23.9. klo 16–19 Aitolahden kirkko.
Iloa ja eloa parisuhteeseen!
23.9., 7.10., 21.10., 4.11. 25.11.
Aiheena kurssilla sitoutuminen,
tunteet, sanat, teot, luottamus ja
seksuaalisuus, riidat ja anteeksi-
anto, rakkaus. Kurssi soveltuu kai-
kenlaisille pariskunnille suhdetta
vahvistamaan. Lastenhoito järjes-
tetty. Kurssin hinta 40 €/pari ja
lastenhoito 30 €/perhe/kurssi.
Tied. ja ilm. anne.karhola@sci.fi tai
p. 050 5220 620
Kurssin järjestävät Aitolahden,
Messukylän ja Teiskon seurakun-
nat.

PÄIVÄRAAMATTUKOULU

Päiväraamattukoulu torstaisin klo
9.30–13 Kalevan kirkon srk-salissa
Omin voimin yksikään menesty
13.9. Samuel – viimeinen tuomari,
1. Sam. 1–3, Ville Aalo/Hiljentymi-
nen Jumalan edessä, Ps 62, Seppo
Lappalainen
20.9. Kuukauden vieras: Daniel
Hukari, Samuel – viimeinen tuoma-
ri, 1. Sam. 4–7/Jumalaan turvaavan
rukous ja kiitos, Ps 28, 34,
Birgit Bäck
Lisät. Ville Aalo, Yhteiskunnallisen
työn pastori, P. 050 468 8484, vii-
le.aalo@evl.fi

RETKET/MATKAT

**Retki Sääksmäen kirkkoon ja
Pappilanniemen leirikeskus-
seen ti 30.10.** Lähtö klo 9.45
Pyynikin torin kellon alta ja klo 10
Mustanlahdenk. 21 kirkontuvan
edestä. Tutustuminen Sääksmäen
kirkkoon ja Pappilanniemeen. Hinta
30 €, sis. lounaan, kahvit, ranta-
saunan ja matkat. Ilm.16.10 men-
nessä Kaisu-Leena Taulu
p. 050 554 2428

RETRIITTEJÄ

Hiljaisuuden retriitit Ikaalisten
Metsäkestilässä

Mikkelinpäivän retriitti
28.–30.9. Ohjaajina Liisa Erkiö ja
Liisa Nieminen. Hinta 90 €.
Ilm. p. 050 5232 104 tai
liisa.erkio@saunalahti.fi

Miesten vaellusretriitti
5.–7.10. Ohjaajina Vesa Tuominen
ja Mika Leijo. Ilm. ja lisät.
p. 050 4913 527

Hiljaisuuden retriitti
Kangasalan Heinäkalliollla
5.–7.10. Ohjaajina Riitta
Sointu, Pirkko Ala-Männistö ja
Marketta Hannus.
Ilm. p. 040 7500 241 tai
040 833 6139. Hinta 100 €

Hiljaisuuden retriitti
12–14.10. Hämeenkyrön Särki-
järvellä. Ohj. Pirkko Raipala ja
Harri Virtanen,
hintaa 100 €. Ilm p. 040 745 3393
tai pirkko.raipala@keokarkku.fi.

RUKOUKSEN TALO

www.rukouksentalo.fi

Keskusta, Kyttälänk. 1
Yhteistä rukousta joka arkiaamu
klo 9–11 (3.9. alk.)
Nuorten rukouskoulu Preikkari
paritt. vkon ma klo 18
Nuorten Praisekuoro- ja bändi
parill. vko ma klo 18

Hervanta
Aamurukous ke klo 8–9 Cafe
Olohuone, Duon kauppakeskus
Aamurukoushetki la 9–10 Hervan-
nan kirkon kappeli, Lindforsinkatu 7

Haukiluoma
Haukiluoman kerhohuone, Tyvik.
11. Toiminta alkaa 3.9.

**Varhaisaamun
rukoushetket**
Koivistonkylän srk-koti
ma ja ke klo 6–7.30. Tied. Anne
Tuhkanen p. 044 218 0010
Kissanmaan srk-koti ma klo 7–8.
Tied. Kirsti Jokihäärä
p. 040 590 3256

SEURAKUNTIEN TALO

Näsilinnank. 26
PL 226, 33101 Tampere
p. (03) 219 0111 (vaihde), avoin-
na 8.30–15.45
Katutason asiakaspalvelupiste
· Keskusrekisterin asiakaspalvelu

· Hautaustoimen asiakaspalvelu
Avoinna arkisin klo 8.30–15, tors-
taisin klo 17 asti

SILMUKKA

Pispalanvaltatie 16 C. Avoinna ma,
ti, to klo 9–13, ke klo 9–17, pe sul-
jettu. Avoinnessa kahvilassa voit lu-
kea päivän lehden tai hoidella pu-
helimitse virallisia asioitasi. Käy-
tössäsi tietokone (tulostusmahdol-
lisuus). Kun tarvitset neuvoja tai
opastusta sosiaalitoimeen, työt-
tömyyteen ym. liittyvissä asiois-
sa, tervetuloa juttusille! Tied. so-
siaalihjaaja Satu Tahlo-Jortikka
p. 050 558 0231. Tervetuloa avoi-
meen kahvilaan!

SINKUT

Sinkkuilta ti 18.9. klo 18.–20
Aleksanterin kirkon kryptassa. Jat-
kuen parillisten viikkojen tiistai-il-

taisin. Syksyn tapahtumien suun-
nittelua, yhdessäoloa, kahvihetki.
Sinkkuillassa voit tavata muita yk-
sin tai yksin lastensa kanssa elä-
viä aikuisia.
Tied. sari.peltonen@evl.fi
050 381 7177
www.tampereensinkut.fi

SURURYHMÄ

Tule mukaan sururyhmään!
Ryhmä on tarkoitettu Sinulle, joka
olet menettänyt läheisesi hiljattain
tai viime vuosien aikana.
Ryhmässä jaetaan kokemuksia ja
ajatuksia surusta sekä siitä, mikä
auttaa jaksamaan eteenpäin.
Ryhmä kokoontuu torstaina klo
17.30. Kirkontuvalla Mustanlah-
denk. 21 A, 1. krs Kahvia ja teetä
tarjolla klo 17 alk.
20.09. Minun suruni
27.09. Surun monenlaiset ilmene-
mismuodot
04.10. Tunteeni – laidasta laitaa

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
Siioninvirsiseurat
ke 19.9. klo 19 Ateena-salissa,
Näsilinnankatu 26. Juhani
Kärkkäinen, Reijo Ylimys ja
Sakari Suutala.

**KANSAN
RAAMATTUSEURA**
Satakunnankatu 28,
p. 223 1771
www.kansanraamattuseura.fi
Seniorifoorum 13.9. klo 13
Aleksanterin kirkon krypta. ATK-
seniorit Mukanetti toiminnan
esittely, Anja Solovaara, Seppo
Häyhänen. Kahvit klo 12 alk.
Sanan lähteillä -ilta 13.9.
klo 18.30 Vanha kirkko.
Millainen matka on anteeksi-
antaminen? Satu Eerola, Ilkka
Puhakka. Musiikki Minna ja Jussi
Pyysalo.
Krito-työn startti 27.9.
klo 17 Hämeenkulma, Hämeen-
puisto 15 A 4. Lupa tuntea
-ryhmästä tied. Ulla Halttuselta,
p. 020 768 1669 tai
ulla.halttunen@sana.fi
Retki Naantaliin 4.10.
Lähtö klo 8.30, paluu illalla.
Tutustutaan Louhisaaren
kartanolinnaan, Kultarantaan,
Naantalin kirkkoon. Hinta 55 €/
hlö (sis. matkat, pääsymaksut,

ruokailun ja kahvin). Ilm.
p. 223 1771 tai 040 778 2863,
anneli.rautakorpi@sana.fi
Opiskelijailat perjantaisin
klo 19 Glooria Sali, Kyttälän-
katu 1, 2. kerros.

**KRISTILLINEN
ELÄKELÄISYHDISTYS**
IKINUORET RY
Kuukausitilaisuus ja Kristillisen
Eläkeläisten Hämeen piirin
syyskokous ja -juhla Kalevan
kirkolla **25.09.**
Virallinen kokous alkaa
klo 11.00, klo 12.00 ruokailu
sekä kahvit. Syysjuhla
klo 13.00. Mukana juhlassa
mm. Viestiveljet laulu, Ensio
Koitto puhe ja Maija-Liisa
Mäkinen lausunta.
Olet tervetullut mukaan.
03.10. Teemme retken
evankelista Liisa Puran kotiin
Tammelaan.
20.–21.10. Retki Valamon
luostariin (hotellimajoitus)
11.–18.11. Kylpylämatka
Haapsaluun ja samalla ystävien
tapaaminen.
Kaikkiin retkiin ilmoittautumiset
ja tiedustelut 25.09. mennessä
puh. 050 077 9244 Tuula
Kivimäki tai kk-tilaisuuden
yhteydessä.

SLEY
Luther-talo Pellavatehtaank. 19
Messu joka su klo 11, myös
kirkkokahvit, Pyhäkoulu ja
Warkku-raamis.
Päiväpiiri ke klo 13,
Evangeliset Opiskelijat
ke klo 18.30
Keidas-illat la klo 18.
Raamattuillat, Naistenillat,
Gospel-kuoro, Luther-talon kuoro
jne. - tutustu ja tule mukaan!
www.sley.fi/tampere

**TAMPEREEN
RAUHANYHDISTYS**
Nekalankulma 1
www.tampereenrauhanyhdistys.fi
Seurat sunnuntaisin klo 16
ja 17.45, keskiviikkoisin ja
lauantaisin klo 19.
Syysseurat 15.-16.9.
La 15.9. klo 17 viikkomessu
Aleksanterin kirkossa, klo 20.30
puheenvuoro nuorille ry:llä
Su 16.9. klo 10 Jumalan-
palvelus Viinikan kirkossa
klo 12.30 ja 14 seurat
klo 17 seurat Kalevan kirkossa
La 22.9. klo 13 syysmyyjäiset
Ti 25.9. klo 18.30 Naisten ilta
Tervetuloa!

Kirkkosanommat

www.tampereenkirkkosanommat.fi

56. vuosikerta

♦ **Kustantaja:**

Kustannus-Osaakeyhtiö
Kotimaa

♦ **Päätoimittaja:** Marja Rautanen, marja.rautanen@evl.fi

♦ **Toimitussihteeri:** Kirsi Airikka, kirsi.airikka@evl.fi
ja Asta Kettunen, asta.kettunen@evl.fi

♦ **Toimitus:** Tampereen ev. lut. seurakuntien viestintä,
tampereenkirkkosanommat@evl.fi, puh. 050 381 0970 ja
050 438 2716. Osoite: Seurakuntien talo,
Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.

♦ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa-yhtiöt, PL 279, 00181 Helsinki,
Ilmoitusmarkkinointi Jaana Mehtälä, puh. 020 754 2309,
040 509 4962, jaana.mehtala@kotimaa.fi

♦ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanommat

♦ **Taitto:** Kustannus-Osaakeyhtiö Kotimaa

♦ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi,
puh. 020 754 2333, fax: 020 754 2342.

♦ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy

♦ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi

♦ **Painosmäärä:** 103 500 kpl

♦ **ISSN:** 1237-9603, **äänite:** 1237-959X

♦ **Seuraavat lehdet ilmestyvät:**
26.9. aineisto 12.9. mennessä, 10.10., aineisto 26.9. mennessä

ASIANAJOTOIMISTO KNUUTINEN KY
 Asianajaja, varatuomari Pauliina Knuutinen
 * perhe- ja perintöoikeusasiat * asuntopaikka- ja kiinteistöasiat ym.
 Härmälänkatu 6-8 D, TAMPERE. Puh. (03) 343 9700
 www.talotaitokeskus.fi

ASIANAJOTOIMISTO
ARJA LUOMA OY
 RONGANKATU 4 D,
 33100 TAMPERE
 PUH. (03) 2633 500

KOTI KAUNIIKSI
Verhoiluliike
Yli-Heikkilä
 Nyyrikintie 1, Tampere
040 739 1822
 www.kolumbus.fi/timylihe

PIANONVIRITYKSET
Juha Yli-Knuuttila
 Puh. 0400 669 799
 Sähköposti:
 pianonviritys@gmail.com

Jalkahoito kotikäyntinä
 45-50€
Kotisiivous 30€/tunti
 Jalkojenhoidon ammattitutkinnon suorittanut sairaanhoitaja
Satu Laurell
 p. 050 558 0232

TASAUUSMARKKINAT
Keskustorilla la 22.9. klo 11-14
 Myynnissä syksyn satoa, tuoreita leipomuksia, porkkanakeittoa, grillimakkaraa, käsitöitä ym. Torikahvio avoinna.
 Musiikista vastaa Sakari Löytty.
 Markkinoiden tuotto käytetään naisten taloudellisten oikeuksien parantamiseen Tansaniassa.
 Järj. Suomen Lähetysseura ja Tampereen hiippakunnan seurakunnat

TULLIKAMARILLA su 30.9. klo 16.00
TERA[PIA]
JA
BASS*N*HELEN
 20v.
 Liput ennakkoon www.piletit.fi 10 e /ovelta 12 e
 *Kuvassa bass'n Helen 2008-2009 (lupautunut)

Simulle, joka olet menettänyt läheisesi
- palveleva perheyrytyksemme

Juhani Mäkipää

Leena Mäkipää-Koivumäki
 Teitä palvelevat myös:
Pekka Jokiranta
Jukka Mäenmäki
Mika Leinonen
 Meillä on yhteensä yli 70v. hautausalan kokemusta Tampereella.
PÄIVYSTYS YMPÄRI VUOROKAUDEN: 050 362 9690
 Kalevan puistotie 17 • (03) 255 4102 | Kauppakatu 12 • (03) 253 1720
 Aleksanterinkatu 15 • (03) 212 2137
 www.tampereenhautauspalvelu.fi

TAMPEREEN KAUPUNKILÄHETYS RY
Aamu-
korva
 25 VUOROKAUTTA
03/213 3533
joka aamu klo 5-9.
 Kun olet yksinäinen tai kaipaat luotettavaa keskustelukumppania, Aamukorva on kuulolla vuoden jokaisena päivänä.
 Paikallispuhelun hinnalla.

Terveystä ja hyvinvointia arkeen
 fennokauppa.fi
 Haavanhoito - Hygienia - Inkontinenssi - Ensiapu - Terveys ja hyvinvointi - Liikunta - Apuvälineet

 Pyydä ilmainen postimyyntiluettelo!

 Fenno Medical Oy - 09 276 360 - asiakaspalvelu@fennomedical.fi

Mitä tein kesälomalla?

ON VARMAAN HYVÄ myöntää julkisesti, että olen kova poika lukemaan sarjakuvia. Aikanaan sedältä lainatut Aku Ankka -taskukirjat toimivat aapisena, kun pieni Jussi-poika opetteli lukemaan ennen koulun alkua.

Siitä sitten siirryin Tex Willerin, Modesty Blaisen ja legendaaristen Korkeajännitysten pariin. Sillä tiellä olen edelleen. Yksi parhaista, aivan toiselta kannalta elämää katselevista sarjakuvista on Tenavat.

Jostain syystä kesäloman loputtua jouduin moneen kertaan vastaamaan kysymykseen loman sujumisesta. Toinen kysymys oli, missä kävitte.

Ehkä juuri näiden kyselyiden vuoksi tai yleisen lomanloppumistunnelman keskellä palasi mieleen vanha tuttu Jaska Jokunen. Häntä kohtaan olen aina tuntenut suurta sympatiaa, pelkästään jo yhteisen tukkamallimme perusteella.

Jaskan ensimmäinen koulusta annettu kotitehtävä loman päätyttyä oli kirjoittaa vähintään tuhat sanaa aiheesta "Mitä tein kesälomalla?"

Mainio pyöreäpäinen Jaska sai paperille viisi sanaa: "Olin leirillä ja pelasín palloa." Tämän kirjoitettuaan hän painoi päänsä pöydän pintaan niin synkeän näköisenä kuin Jokunen vain osaa.

Kyllä tuli tehtyä paljonkin kesälomalla. Auton mittariin kerätyi melkoisesti kilometrejä ja arvokasta fossiilista polttoainetta tuli valutettua tankkiin liiankin kanssa.

Mutta onko se olennaisinta, mitä kaikkea on ehtinyt tehdä ja nähdä? Jos minulta ja Jaskalta kysytään, niin ei ole.

Oman lomani kallisarvoiset hetket taisivat olla niitä, kun joskus vähän liian aikaisin aamulla yläkerrasta huudettiin kirkkaalla äänellä: "Onko jo aamu?"

Vastauksesta riippumatta minuutin sisään sängyssämme oli tuleva ekaluokkalainen möyrimässä peittomyyränä ja hyvin tehokkaasti herättämässä vanhempiaan.

Ihan parhaina aamuina joukkoon liittyi tuleva kuudesluokkalainen. Mitään ei tehty, mihinkään ei lähdetty, oltiin vaan. Korkeintaan avattiin sarjakuvakirjat jossakin välissä.

Haluaisin ainakin kovasti ajatella, että itseni lisäksi näitä menneiden kesäaamujen hetkiä pitävät parhaina myös muut peittoni alle kokoontuneet perheenjäsenet.

Toivon, että nämä hetket pysyisivät mielessä myös tulevana aamuina, joita on taas jonossa liiaksi asti. Silloin, kun kello herättää liian aikaisin. Silloin, kun lähdetään kiireellä tekemään ja suorittamaan tehtäviä, joita meiltä jokaiselta jo kovin edellytetään.

Kivoja aamuja on vielä edessä, sillä parasta kannattaa odottaa.

Jussi Laine

Tampereen seurakuntien kirkkohankekoordinaattori, joka kirjoitus-päivänä oli vienyt pienen poikansa ensimmäistä kertaa kouluun.

Hannu Juvola

Kolumneja voi kommentoida osoitteessa
 www.tampereenkirkkosanomat.fi/blogi.

Kehitysvammaiset kokoontuvat Tampereella

Kehitysvammaisten valtakunnallinen kirkkopyhä järjestetään tänä vuonna Tampereella 16. syyskuuta. Kirkkopyhän nimi on ”Turvassa”. Vuosittain järjestettävä tapahtuma kokoaa Tampere-taloon yli 600 juhluvierasta. Tampere-talon tapahtuma on jo täynnä, mutta Tuomiokirkon juhlaumalanpalvelukseen ovat tervetulleita kaikki. Kello 10 alkavassa jumalanpalveluksessa saarnaa Margit Nyman, liturgina on Antero Niemi, urkurina Matti Hannula ja kanttorina Tuomas Laatu.

Perehdy kristinuskon perusasioihin

Alfa-kurssi on innostava kurssi kristinuskon perusasioista. Tampereella on syksyn aikana tarjolla ainakin kaksi Alfa-kurssia, Linnainmaalla ja Hervannassa. Messukylän seurakunnan Alfa alkaa perjantaina 21. syyskuuta kello 18 Linnainmaan seurakuntakeskuksessa, osoitteessa Korpikodinkatu 2. Kurssi jatkuu viikoittain joulukuulle saakka. Kurssiin sisältyy yhteinen viikonloppu 2.–3. marraskuuta. Ilta alkaa ruokailulla ja jatkuu mielenkiintoisella luennoilla kristinuskon keskeisestä teemasta. Pääpaino on pienryhmäkeskustelussa. Ennakkoilmoittautuminen on välttämätön ruokailun vuoksi. Kurssilla peritään materiaalmaksuna 8 euroa ja osa viikonlopun kustannuksista. Ateriamaksu on vapaaehtoinen. Ilmoittaudu 14.9. mennessä sähköpostitse: hjar.paajanen@gmail.com, Uudenkylän Iltamessussa tai kello 9–15 p. 040 804 8154.

Peruutuspaikkoja Tampere-talon juhlaan voi kysellä Anita Kuuselta, p. 050 420 7788 arkisin klo 9–15. Kehitysvammaisten valtakunnallinen kirkkopyhä kokoaa vuosittain noin 700–1300 kehitysvammaista ja heidän omaistaan eri puolelta Suomea. Valtakunnallisilla ja paikallisilla kirkkopyhillä on tärkeä merkitys kehitysvammaisten, heidän hoitajiensa ja omaisten hengellisessä tukemisessa.

Vielä ehdit Hervannan kurssille!

Hervannan seurakunnan Alfa-kurssi on alkanut jo 6. syyskuuta, mutta uusia kurssilaisia toivotaan tervetulleiksi vielä 13. syyskuuta. Kurssi järjestetään Hervannan kirkon rippikoulusalissa torstaisin kello 17.30. Kurssi jatkuu 15. marraskuuta saakka ja siihen kuuluu myös viikonloppu 20.–21. lokakuuta Ilkon kurssikeskuksessa. Lastenhoito ja tulkkaus järjestetään tarvittaessa. Kurssimateriaali maksaa 10 euroa ja lisäksi osallistuja maksaa itse viikonlopun täysihoidon. Ateriamaksu on vapaaehtoinen. Lisätietoja: Kirsi Piikkilä, kirsi.piikkila@evl.fi, p. 050 574 4943

Lisää välittämistä ja vastuuntuntoa!

MATTI HELIN
Tampereen diakoniajohtaja
(virkavapaalla)
pastori, valtiotieteiden tohtori
**Perheiden ja ikäihmisten
asialle Tampereen valtuustoon.**
Tule mukaan: www.mattihelin.fi

KOKOOMUS
Kuntavaalit • Tampere

**Tehdään saneluiden
purkua**
(lääketieteellinen sanasto)
040 174 9711 / Kirsti

**MITOIN KUIN MITOIN
UUSI ILME KEITTIÖÖN**
- ovet, tasot, rungot
- vetimet, saranat
Runsas valikoima
ILMAINEN TARJOUS
SOITA: ARI 044 0806 631
ERKKI 050 0503 357
MIKKO 040 9311 466

**LAKITOIMISTO
RAJAMÄKI**
Kaikki lakiasianne
Maksuton pubelin- ja
sähköpostineuvonta
Itsenäisyydenk. 2, 33100 Tre
010 666 4433
vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

K24
www.kotimaa24.fi

Sarita Vuontisvaara
Jalkojenhoidon
ammattitutkinnon
suorittanut
lähihoitaja
Jalkahoito **45 €**
Kynsien leikkaus **25 €**

KÄÄNNÖSHUONE
Sininen Huone
Suvantokatu 13
040 913 4394
www.sininenhuone.fi

PUOLUSTAJA
- elämän eri vaiheissa
**TAMPEREEN
KAUPUNKILÄHETYS RY**
**HALUATKO KESKUSTELLA
PARISUHDETTASI ASKARRUT-
TAVISTA KYSYMYKSISTÄ?**
PARISUHDEPYSÄKIN toiminta on tarkoitettu yli 60-vuotiaille naisille, miehille ja pariskunnille, jotka haluavat keskustella parisuhteeseen, seksuaalisuuteen ja erilaisiin elämäntilannemuutoksiin liittyvistä kysymyksistä ammattitaitoisen työtekijän kanssa. Ongelmien käsittelemisen myötä avautuu usein uusia mahdollisuuksia.
Parisuhdepysäkillä voi tulla joko yksin tai puolison kanssa yhdessä tai osallistua ohjattuihin keskusteluryhmiin. Tarkoituksena on löytää uusia voimavaroja, edistää seksuaaliterveyttä ja lisätä elämänhallintataitoja.
Keskustelut ovat luottamuksellisia ja maksuttomia.
Lämpimästi tervetuloa!
PARISUHDEPYSÄKKI
Käyntiosoite:
Tuomiokirkonkatu 15 D 43, 4. krs
Soita ja varaa aika: 040 592 6496

• Säle-, rulla- ja puukaihtimet
• Terassi- ja ikkunamarkiisit
• Pimennys- ja paneeliverhot
• Taite- ja peili-ovet
• Parvekekaihtimet ja pystylamellit
• Lufalex-veikkikaihtimet
SUUNNITTELU, MITTAUS, ASENNUSPALVELU
Kaihdin Sampo
Sammonkatu 18, TRE P. (03) 255 0858, 0400 736 716
ks@kaihdinsampo.fi www.kaihdinsampo.fi

Solmuja Parisuhteessa –neuvontaa
Parisuhteen kriisitilanteessa
Neuvonta sisältää kahdeksan kahden tunnin tapaamista, hinta 600 euroa.
Anne Karhola
050 522 0620
anne.karhola@sci.fi
Maritta Oksi-Helminen
040 504 2037
marittahelminen@hotmail.com
Lisätietoa Solmuja Parisuhteessa –neuvonnasta www.katajary.fi **kataja**

**Ei hätää, jos
sinä autat.**
Keräyslupa 2020/2012/2631

Tule kerääjäksi tai lahjoita 15 € lähettämällä tekstiviesti SPR numeroon 16499.
nälkäpäivä.fi
Punainen Risti

KESKUSTA
Näsilinnankatu 21
(03) 222 6821
TAMMELA
Tammelan puistok. 37
(03) 255 7502
HERVANTA
Insinöörinkatu 30
(03) 715 6337
fida
LÄHETYSTORI
www.lahetystorit.fi
**Tee päivän hyvä teko
– osta tai lahjoita**

**Aito ja Oikea
REMONTTIMYYNTI**

J.I. WAHLBERG
Vuodesta 1891
Hämeenkatu 27, Tampere

EROSTA EHEÄKSI®
**Sopeutumisvalmennuskurssit 50+-ikäisenä
eron kokeneille (eronnut avio- tai avoliitosta)**
Tule kokemaan vertaisryhmän tuki kokeneiden kouluttajien ohjauksella.
Kurssit 1.–5.10.2012 Kangasala
27.11.–1.12.2012 Salo
26.2.–2.3.2013 Salo
13.–17.5.2013 Rovaniemi
Hinta 110 euroa (sis. ohjelman, majoituksen ja ruuat)
Tiedustelut
(09) 7257 1177 tai satu.tommola@elakeliitto.fi
Eläkeliiitto ry, Kalevankatu 61, 00180 Helsinki
www.elakeliitto.fi

Hannu Jukola

Naisten Suojakoti palvelee myös puhelimitse tarjoten tukea ympäri vuorokauden, . p. 050 405 2840 tai (03) 31400 400.

Yhä nuoremmat naiset Suojakodin asiakkaina

Tyyppisin asiakas tänä päivänä on nuori, moniongelmainen nainen. Asunnottomuus, päihteiden käyttö ja lähisuhdeväkivalta ovat edelleen yleisimpiä syitä hakeutua Suojakotiin, kertoo Naisten Suojakodin johtaja **Pia Soidinmäki**.

Naisten Suojakoti tarjoaa naisille kuntouttavaa, tilapäistä asumista ja turvakotipalvelua asunnottomuuden, perheväkivallan, päihderiippuvuuden, mielenterveysongelman tai muun kriisin kohdatessa.

Suojakoti tarjoaa palveluitaan tamperelaisille ja muiden kuntien asukkailla. Suojakotiin voi hakeutua myös äiti lapsineen.

Tampereen seurakuntien diakoniatoimessa havahduttiin 1970-luvulla siihen, että asunnottomille ja vaikeuksiin joutuneille naisille ei ollut omaa hätämaajoitusta. Miehillä oli perustettu yömaja vuonna 1963.

Tampereen seurakunnat ja joukko järjestöjä perustivat kristillisen Naisten Suojakodin vuonna 1972. Nykyisissä toimitiloissa Pel-

tolammilla se on toiminut helmikuusta 1991.

Nykyisin suurin asiakasryhmä ovat nuoret, 18–25-vuotiaat naiset.

– Asiakaskunta on nuorentunut vuosikymmenten saatossa. Tyyppilistä on, että asiakkaan elämänhallintataidoissa on puutteita ja ongelmat kietoutuvat monella tavalla yhteen, miettii Soidinmäki.

– Asiakkaan kokonaistilannetta usein vaikeuttaa myös huono oman talouden hallinta, lisää sosiaaliohjaaja **Bahar Khorasanzad**.

Asiakkaan ehdoilla

Työmuotoina käytetään psykososiaalista tukea ja palveluohjausta. Asiakkaan omia voimavaroja vahvistetaan kuntouttavan toiminnan ja ryhmätoiminnan avulla. Suojakoti on päihteetön yksikkö ja sen asiakkaita kannustetaan päihteetömyyden elämäntapaan.

– Jokaiselle asiakkaalle laaditaan henkilökohtainen palvelusuunnitelma. Asiakasta tuetaan

palveluihin ja hoitoon ohjautumisessa yhteistyössä yhteistyötahojen kanssa, selvittää Soidinmäki.

Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat sosiaali- ja terveystoimi, A-klinikka, K-klinikka, asuntoviranomaiset sekä muut julkiset ja yksityiset palveluntuottajat.

Suojakodissa asutaan 1–2 hengen huoneissa. Palveluun kuuluvat oman keittiön valmistamat ateriat. Kodikkaissa oleskelutiloissa on mahdollisuus lukea lehtiä, katsella televisiota ja käyttää talon tietokonetta.

Suojakodissa on 20 asiakaspaikkaa ja pihapiirissä 5 tukiasuntoa. Viipyminen vaihtelee yhdestä vuorokaudesta yli vuoteen. Lyhyet käynnit ovat Suojakodille iso haaste.

– Moni akuutista tilanteesta Suojakotiin hakeutunut nainen palaa entiseen ympäristöön tai perhetilanteeseen parin vuorokauden kuluttua. Vaarana on, että päihteidenkäyttö jatkuu tai väkivaltatilanteet toistuvat. Asiakas ei ole

”Kerään voimia”

– Suojakoti antoi minulle ja lapsille turvapaikan. Olen saanut kerätä voimia rauhassa ja voin alkaa selvittää asioita, miettii **Katja**, joka tuli kahden lapsensa kanssa Suojakotiin keväällä.

Katjan vastoinikäymiset alkoivat, kun hän ja lapset saivat hädän asunnostaan viime syksynä.

– Asuimme ensin ystävättäreni luona, mutta sitten muutimme lasteni isän, entisen puolisoni luokse. Se oli virhe. Meille tuli miehen kanssa erimielisyyksiä ja tilanne purkautui väkivaltana minua kohtaan. Hän käyttäytyi uhkaavasti myös lapsia kohtaan.

Katja ja lapset pääsivät Naisten Suojakotiin. Perhe asuu tällä hetkellä tukiasunnossa.

– Lapset ovat onneksi viihtyneet. Kesällä on kerätty voimia uiden ja ulkoillen. Tämä on rauhallinen ja luonnonläheinen paikka, kiittelee Katja ympäristöä.

Arki on alkanut sujua. Lapset ovat koulussa päivisin ja Katjalla on aikaa selvittää asioita. Omien kotiaskareiden ohella hän auttaa Suojakodin keittiössä, pyykkien mankeloinnissa ja kukkien hoidossa. Asukkaat huolehtivat myös lahjoitustavaroiden varastosta.

– Asunto pitäisi löytää ensin. Työpaikkaa minulla ei tällä hetkellä ole.

Katja haluaa rohkaista tukea tarvitsevia ottamaan yhteyttä Suojakotiin. Hänkin sai tarjouksen Suojakotiin muuttamisesta jo aiemmin, mutta oli liian epäluuloinen ottaakseen sen vastaan.

– Jälkeenpäin ajatellen oli tyhmää, ettemme tulleet aiemmin. Tämä paikka on ihan erilainen kuin kuvittelin. Elämässä sattuu ja tapahtuu. Jokaiselle voi joskus tulla vastoinikäymisiä. Silloin kannattaa ottaa kaikki saatavilla oleva apu rohkeasti vastaan.

Asukkaan nimi on muutettu.

Hannu Jukola

Naisten Suojakodin työntekijät, ohjaaja Sari Alanen (vas.), emäntä Tarja Helminen, johtaja Pia Soidinmäki, sosiaaliohjaaja Bahar Khorasanzad ja ohjaaja Jonna Kottari-Lamminsivu kannustavat apua tarvitsevia naisia ottamaan rohkeasti yhteyttä Suojakotiin.

motivoitunut tai hänellä ei ole voimavaroja tuen vastaanottamiseen. Myös toimijoiden välistä yhteistyö-

tä ja hyviä puuttumisen käytäntöjä kaivataan lähisuhdeväkivaltatilanteissa, pohtii Soidinmäki.

Työtä tamperelaisten naisten ja lasten hyväksi

Valkonauhan toiminta on aina ollut monimuotoista. Olemme koko ajan valmiita ottamaan uusia haasteita vastaan, miettii Tampereen Valkonauhan puheenjohtaja **Eeva Ahonen-Hakala**.

Tampereen Valkonauha ry on vuonna 1902 perustettu naisten kristillinen sosiaali- ja raittiustyötä tekevä järjestö. Yhdistyksen historiikki kertoo monipuolisesta ja käytännönläheisestä työstä naisten, nuorten ja perheiden parissa.

Raittius oli voimakkaasti esillä Suomessa 1900-luvun alussa. Tamperealaisella raittiussväellä oli erityinen huoli nuorista naisista, jotka tulivat kaupunkiin tehdastyöläisiksi ja kotiapulaisiksi. Naisille avat-

tiin Yömaja, jota hoiti **Iida Seilainen**, lempinimeltään ”Kadun lasten äiti”. Hän oli myös yksi Tampereen ensimmäisistä naispoliiseista, joiden palkkaamiseksi Valkonauha teki uutterasti töitä.

Valkonauha teki kouluvierailuja ja järjesti leikkikenttätoimintaa. Kaupungissa alettiin soittaa ”lasten kelloja” Valkonauhan pyynnöstä. Kirkonkellot kutsuivat lapsia iltaisin kotiin.

Voimavarat yhteen

Vuosina 1943–70 Valkonauha teki yhä enemmän sosiaalista työtä, lisäksi näkyvyyttään kaupungissa ja osallistui yhteiskunnalliseen keskusteluun. Valkonauha oli muka-

na perustamassa Naisten Suojakotia ja tukee edelleen sen toimintaa.

Valkonauhan toimintamuotoina ovat nykyisin erilaiset ryhmät, tukihenkilötoiminta, seminaarit ja henkilökohtaiset keskustelut. Palvelut pyritään tarjoamaan matalan kynnyksen periaatteella ja maksuttomina.

– Valkonauhan tulisi entistä enemmän tehdä ennaltaehkäisevää työtä. Vapaaehtoistyötä tekevien yhdistysten kannattaisi myös yhdistää voimavarojaan. Esimerkkinä yhteistyöstä on Suojakodin ja Valkonauhan yhteinen Lääkkeitä lähisuhdeväkivaltaan -seminaari, miettii Eeva Ahonen-Hakala.

Eläkkeellä oleva lehtori **Anja Aalto** on yksi Valkonauhan jäsenis-

tä, jotka ovat tehneet pitkäjänteistä työtä naisten ja perheiden hyväksi vuosikymmeniä. Hän toimi Tampereen Valkonauhan puheenjohtajana vuosina 1991–1999.

– Naisten ja lasten asia sekä kristillinen auttamistyö ovat aina olleet sydäntäni lähellä. Työhön on kannustanut myös erään läheisen ihmisen alkoholismi.

– Tampereella on tänäkin kesänä keskusteltu ja kirjoitettu julki-juopottelusta. Päihdetyö on edelleen mitä ajankohtaisinta asiaa, miettii Aalto.

Kirsi Airikka

Seminaari lähisuhdeväkivallasta

Tampereen Valkonauhan ja Naisten Suojakodin yhteinen juhlaseminaari järjestetään perjantaina 21. syyskuuta Seurakuntien talon Näsin Salissa, osoitteessa Näsilinnankatu 26.

Molemmat yhdistykset viettävät tänä vuonna juhluvuottaan. Valkonauha on toiminut 110 vuotta ja Suojakoti 40 vuotta.

Seminaarin teemana on Lääkkeitä lähisuhdeväkivaltaan? Seminaari on avoin kaikille kiinnostuneille. Osallistujille tarjotaan keittolounas ja kahvi.

Tervehdykset klo 10–11, seminaari klo 11–15.30.

Seminaarin ohjelma: www.tampereenvalkonauha.fi